

VEAIC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

A mai trecut o vară...

Foto: V. Malișev

DIN SUMAR:

- **Ce și cum să învățăm** • **Între stele, moleculele precursorare ale vieții** • **Un om ca puțini alții** • **Zbuciumata carieră a roboșilor**
- **Șapte porunci pentru o bună digestie** • **Pagina de umor**

Anul acesta, cercurile științifice — dar nu numai ele — au sărbătorit centenarul lui Roald Amundsen, unul dintre cei mai mari descoperitori de drumuri spre petele albe ale globului. În 1928, Maxim Gorki scria despre el: „Amundsen a dat aripi îndrăzelii umane, făcînd-o să treacă dincolo de limitele aparente ale posibilului. Dar

cutezanța lui n-a avut nimic necugetat într-insa, fiind toldeauna rodul unei temeinice gândiri prealabile, al unor pregătiri minuțioase, al unor calcule riguroase”.

Documentarul nostru evocă profilul acestei personalități excepționale, jaloinind citeva din etapele vieții și activității sale.

Documentar

UN OM CA PUȚINI ALȚII

Soarele strălucea puternic, deși era trecut de miezul nopții, în acea lună ianuarie a anului 1912. Cinci bărbați se strecurară prin intrarea scundă și îngustă a cabanei de lemn. Înăuntru, singurul zgomot care se auzea era respirația regulată a celor ce dormeau pe priciurile alinate lingă pereți. Noii veniți începură să se dezbrace în tăcere, dar, pe neașteptate, unul din ei scăpă bocancul pe care-l ținea în mână.

Tresărind alarmați, cei lungiți pe priciuri se deșteptară, privind uimiți la cei care se dezbrăcau. Într-un timp, unul din ei întrebă în șoaptă:

— Ați fost acolo?

Cel mai înalt dintre noii veniți răspunse, cu o voce calmă, aproape nevădită:

— Da, am fost acolo.

■ O dublă victorie

În clipa următoare, cabana, care pînă atunci fusese cufundată într-o liniște desăvîrșită, răsună de urale și aclamații. Oamenii se îmbrățișau, rideau, cîntau, dansau, cuprinși de o bucurie frenetică. Pe multe dintre fețele acoperite cu bărbi lungi și dese curgeau lacrimi.

Cel care dăduse răspunsul era Roald Amundsen, vestitul explorator norvegian, care abia împlinise 39 de ani. Iar acolo însemna — în sensul cel mai strict al cuvîntului — capătul lumii, infricșoștoarea lume a ghețurilor și zăpezilor eterne, unde pînă atunci nu răzbătuse încă nici un om: Polul Sud.

Era o strălucită victorie, nu numai împotriva necunoscutului și amenințătoarei Antarctide, ci și în întrecerea cu expediția britanică, sub conducerea căpitanului Robert Falcon Scott, care se îndreptă spre același obiectiv (unde a-vea s-o aștepte un tragic destin).

La data cînd a atins Polul Sud, Amundsen se afla pe culmea unei lungi și glorioase cariere de explorator. Succesele sale, înregistrate de obicei acolo unde mulți alții dăduseră gres, se datorau pe de o parte meticuloasei pregătiri pe care le făcea înaintea oricărei călătorii, iar pe de altă parte calităților de conducător innăscut, care-l făceau respectat și iubit de toți membrii echipelor sale. Unul dintre însoșitorii săi în Antarctica a declarat astfel la înapoiere:

— Dacă am fi ajuns într-o situație grea, dacă de pildă n-am mai fi avut la un moment dat hrană suficientă și Roald ne-ar fi spus că unul din noi trebuie să se sacrifice, aș fi pornit imediat prin viscol și aș fi murit cu cugetul împăcat. Numai că n-aș fi fost singurul, toți ceilalți ar fi făcut la fel.

În plus, marele explorator se bucura de o constituție fizică extraordinară de robustă, care-i permitea să reziste la cele mai grele încercări ale neîndurătorului climat polar.

■ În Antarctica, împreună cu Racoviță

Amundsen s-a născut la 16 iulie 1872, la Borge, în apropiere de portul Sarpsborg, din partea de sud-est a Norvegiei. Tatăl și unchiul său erau armatori, încît încă din copilărie băiatul a trăit în atmosfera lungilor călătorii pe mare și a ascultat captivante povestiri despre meleaguri depărtate pe care oamenii le străbăteau pentru prima dată.

La 15 ani, Roald a aflat de tentativele infructuoase, făcute timp de câteva veacuri, pentru a descoperi faimoasa „Trecătoare din nord-vest“, adică ruta prin care se putea naviga din Oceanul Atlantic în Oceanul Pacific, ocolind pe la miazănoapte continentul american. Cea mai proaspătă încercare fusese făcută de exploratorul englez, Sir John Franklin, al cărui vas se angajase în apele pline de banchize dintre numeroasele insule ce despărta Canada de Polul Nord. Ca și toți ceilalți care l-au precedat, Franklin nu a izbutit să găsească nici o cale de comunicație și a murit, împreună cu ceilalți 129 de membri ai expediției sale. „Partea cea mai ciudată“, scria A-

mundsen în memoriile sale, este că tocmai suferințele și groaznicul sfîrșit al lui Franklin și al însoșitorilor lui mi-au dat ghes să fac și eu aceeași încercare. Atunci m-am hotărît să devin explorator polar.”

Dar familia avea alte planuri pentru tînărul Roald, care în 1891 a trebuit să se înscrie la Facultatea de medicină a Universității din Oslo. După doi ani, el a renunțat însă la confortabila viață de student și s-a angajat, ca simplu marinier, pe o balenieră al cărei „teren de vînătoare“ se afla în Oceanul înghețat de Nord.

În scurtă vreme, Amundsen a deprins toate secretele meseriei de navigator. Nu avea decît 25 de ani cînd

Tot atunci, Amundsen s-a antrenat, străbătînd, pe schiuri, distanțe imense, chiar pe cele mai cumplite viscole, și a deprins complicatul meșteșug al folosirii atelajelor de ciini ca animale de tracțiune pentru sînii.

Familia continua să-l socotească un visător irresponsabil. Ca represalii pentru abandonarea carierei medicale, tatăl i-a refuzat orice ajutor material, declarînd că „Roald se va cumînti numai izbindu-se cu capul de pragul de sus“. Încît, atunci cînd a cumpărat în cele din urmă vasul necesar expediției, Amundsen a trebuit să se împrumute cu o importantă sumă de bani de la un cămătar din Oslo.

Nava era, de fapt, un vechi și muncit pescador de scrumbii, cu numele de „Gjøa“ și un deplasament de numai 47 de tone. Dar lemnul de construcție era încă solid și Amundsen a vegheat cu grijă la repararea completă a mașinilor.

Alte împrumuturi la alți bancheri rapaci, au fost necesare pentru echipare. Exploratorul a încărcat o provizie de pemmican (carne uscată) pentru cinci ani. Tot din inițiativa lui, aparatura științifică pentru măsurătorile magnetice și meteorologice a fost ambalată în lăzi speciale, ale căror scînduri puteau fi utilizate ca material de construcție pentru cabanele de iarnă.

Convins că una din cauzele dezastrelor suferite de expediția lui Franklin era tocmai numărul prea mare de participanți, Amundsen a hotărît să plece doar cu șase însoșitori. Calculul său se baza pe o logică elementară:

În eventualitatea unei imobilizări forțate printre ghețuri, un grup restrîns era mai ușor de hrănit.

■ De la mit la realitate

Pregătirile au durat mai bine de patru ani. Creditorii își pierduseră răbdarea, mai ales că dobînzile se adăugau dobînzilor. Și, la 16 iunie 1903, ei s-au prezentat la explorator cu un ultimatum: sau plătește tot în următoarele 24 de ore, sau îi confiscă vasul pentru a-l scoate la licitație.

Amundsen nu avea mijloacele necesare să se achite de datorii nici într-un termen mai lung, cu atât mai puțin într-o zi și o noapte. Ca un adevarat personaj de tragedie corneliană, armatorul din Sarpsborg refuza să mai aibă ceva de a face cu fiul risipitor. Nu mai rămăsese decît o singură soluție pentru a ieși din împas și, bine înțeles, exploratorul a pus-o în aplicare.

Intunericul coborîse de cîteva ore asupra portului Oslo, cînd „Gjøa“ a ieșit pe furiș din radă, luînd direcția Atlanticului. Traversarea oceanului s-a efectuat fără nici un incident și cei șapte oameni ai echipajului au ajuns cu bine în strîmtele fișii de apă de la nordul Canadei. În covârșitoare majoritate, predecesorii lor fără noroc urmăseră un itinerar septentrional, prin strîmtoarea Lancaster. Spre surprinderea însoșitorilor săi, Amundsen a optat pentru o rută sudică.

Cînd iarna arctică a ridicat în calea vasului formidabila ei barieră de gheață, exploratorii ajunseseră mai

departe decît oricare dintre înaintașii lor. Debarcînd pe insula Regele William — un teritoriu sălbatic, acoperit de mușchi, în largul coastei de nord a Canadei — ei s-au adăpostit în cabane construite din scîndurile lăzilor.

Banchizele au imobilizat nava două ierni. Dar Amundsen și tovarășii săi de drum n-au simțit lipsurile, foamea și bolile care chinaseră expediția lui Franklin. Cu ajutorul eschimoșilor din partea locului, cu care s-au împrietenit, ei au reușit să-și asigure hrană proaspătă, pescuind în copcile făcute în gheață și vînd cerbi caribu. Datele științifice adunate de grupul lor în legătură cu derivația polului magnetic de nord al globului au constituit, timp de două decenii, material de studiu pentru specialiștii din lumea întreagă.

În august 1905, banchizele au eliberat din strînsoare vasul și „Gjøa“ a pornit din nou la drum, navigînd prin apele de mică adîncime de la nordul continentului. La un moment dat, sondele lansate de echipaj au semnalat că sub chila navei nu mai erau decît doi centimetri de apă. Dar ruta aleasă de Amundsen s-a dovedit a fi cea corectă.

La două săptămîni după plecarea din insula Regele William, vigia a anunțat că se vedea un vas la vestul orizontului. „Ce priveliște minunată!“ a notat Amundsen în jurnalul său de bord. Trecătoarea de nord-vest a rămas, așadar, în urma noastră, ieșind din mitologie și intrînd în realitate.”

■ Senzaționala modificare a unui plan

Acest succes a avut un uriaș ecou pe tot globul. Dar temerarul norvegian considera expediția doar ca o primă etapă a unui vast program de cercetări. Prima-i grijă a fost să-și plătească datoriile, cu banii obținuți de pe urma articolelor și conferințelor care i se solicitau de pretutindeni (în trecut fie spus, problemele financiare l-au torturat toată viața; în lipsa unor subvenții oficiale, a trebuit să apeleze mereu la împrumuturi bancare și, în citeva rînduri, numai enormul lui prestigiu salvat de la procesele pe care voiau să le întenteze creditorii).

Proiectul următor avea drept obiectiv Polul Nord, unde Amundsen voia să ajungă instalîndu-se pe una dintre banchizele în derivă din Oceanul înghețat. Pregătirile erau aproape terminate, cînd luna septembrie a anului 1909 i-a adus o grea lovitură — vestea că ținta lui fusese atinsă de exploratorul american Robert Peary.

Nimeni nu va putea spune vreodată cît de mult l-a afectat această știre. Fără să arate totuși vreo dezamăgire, Amundsen și-a continuat preparativele.

(Va urma)

documenta.

documentar document
entiar documentar documentar documentar
mentar documentar documentar documentar documentar
mentar documentar documentar documentar documentar
mentar documentar documentar documentar documentar documentar
mentar documentar documentar documentar documentar documentar

14 decembrie 1911: victorie la Polul Sud

l s-a încredințat postul de șef de echipaj pe bordul vasului „Belgica“. Aici, l-a cunoscut el pe un tînăr savant român, Emil Racoviță, care avea să dobîndească un mare renume. Amundsen și Racoviță s-au împrietenit repede, rămîind strîns legați unul de celălalt tot restul vieții.

Servind drept mijloc de transport pentru o expediție organizată de savanții belgieni, nava a rămas prinsă în ghețurile Antarcticii timp de 13 luni. Era pentru prima oară cînd un grup de exploratori petrecea o iarnă într-o zonă din vecinătatea Polului Sud.

■ Ucenicul laponilor

Această experiență a întetit și mai mult dorința lui Amundsen de a se consacra cercetărilor polare. Înapoiat acasă, a început să întocmească planuri pentru o călătorie prin fantomatica „Trecătoare din nord-vest“. Așa cum avea să facă și mai tîrziu, el a adus în aceste preparative o minuțiozitate fără precedent în epoca sa, un studiu sistematic, chiar pedant, al tuturor amănuntelor legate de expediția proiectată.

După ce a citit absolut tot ce se scrisese despre precedentele încercări de descoperire a unei căi navigabile între cele două oceane, Roald a plecat în nordul Norvegiei, pentru a învăța de la laponii cele mai bune metode de a lupta împotriva frigului. Luni întregi, a urmărit cu atenție cum se hrăneau acești locuitori ai zăpezilor eterne, cum își construiau adăposturile, cum se îmbrăcau și cum vînau — pe scurt, cum izbuteau să supraviețuiască în grelele lor condiții naturale.

Actualitatea
Actualitatea actualitate
Actualitatea actualitate
Actualitatea actualitate
Actualitatea actualitate
Actualitatea actualitate
Actualitatea actualitate

DUPĂ JUMĂTATE
DE SECOL

De la ANT-1
la Tu-144

Biroul condus de acad. Andrei Tupolev este cel mai vechi colectiv de constructori sovietici de avioane. Recent, el a împlinit jumătate de secol de existență.

Aparatele construite de A. Tupolev și colaboratorii săi zboară astăzi de 20 de ori mai repede și de circa 50 de ori mai sus și mai departe decât acum cincizeci de ani.

Primul vâstar al colectivului, atunci foarte tânăr, a fost avionul experimental ANT-1. Era un aparat de dimensiuni mici, cu un motor de 35 CP și o greutate de numai 360 kilograme. Viteza maximă atinsă de ANT-1 a fost de 125 kilometri pe oră. Dar încă în 1925 biroul de construcții condus de Andrei Tupolev a început încercările cu avioanele de faimă mondială ANT-3 și ANT-4.

Apoi, același birou a creat aparate tot mai izbutite. Zborurile fără precedent ale avionului ANT-25 pe ruta Moscova — Statele Unite ale Americii au stîrnit o adevărată senzație. Echipajul acestei nave i-a avut în frunte pe celebrii Valeri Cikalov și Mihail Gromov.

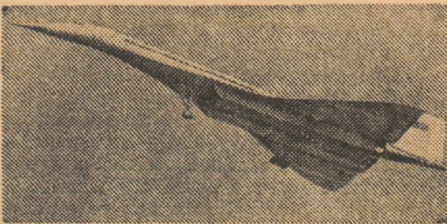
În perioada imediat anterioară războiului, A. Tupolev a creat bombardierul de mare viteză ANT-40 sau SB

ANT-1

cu care piloții sovietici au luptat pe cerul Spaniei. În scurt timp, seria avioanelor de luptă s-a îmbogățit și cu bombardierul ANT-58 sau Tu-2.

Alte importante etape în activitatea biroului de construcții al lui Andrei Tupolev au fost marcate de navele de pasageri cu reacție: Tu-104, apoi Tu-

TU-144 în zbor

124, Tu-134 și Tu-154. Și, în sfîrșit, transoceanicul supersonic de călători Tu-144.

În cinci decenii de activitate susținută, harnicul colectiv a realizat în total 150 de aparate, din care 70 au fost construite sau se construiesc în serii mari. Avioanele ANT și Tu au stabilit 77 de recorduri mondiale.

Rep.

O MANIFESTARE PRESTIGIOASĂ

Începînd de luni, Capitala găzduiește Tîrgul internațional — București 1972, a doua ediție a unei manifestări economice internaționale care, deși tinăra, și-a și dobîndit un binemeritat prestigiu. Adevăr subliniat elocvent de împrejurarea că 1100 de firme din 27 de țări pledează anul acesta pentru intensificarea schimbului de valori materiale în interesul progresului reciproc, al păcii și colaborării între națiuni.

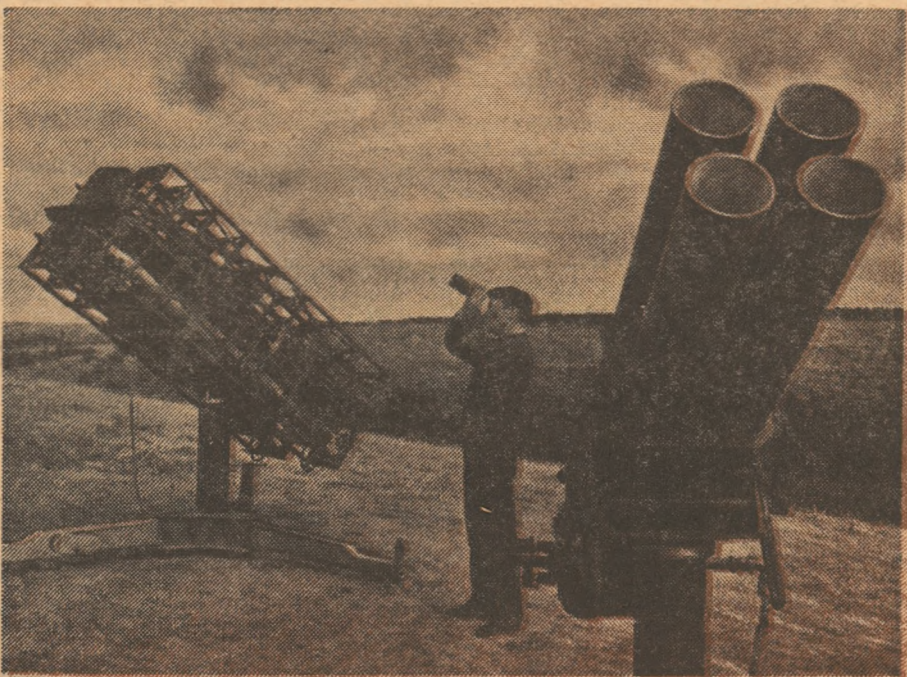
Pe o suprafață de 70 000 metri pătrați perimetrul expozițional al noii ediții a Tîrgului înfățișează astfel o amplă frescă a cuceririlor științei și tehnicii contemporane în domeniul de avangardă ca producția de mașini-unelte perfecționate, electronica, electrotehnica și energetica, ramuri de interes major pentru orice economie națională modernă. În felul acesta Tîrgul internațional — București 1972 se afirmă ca un centru de confruntare a realizărilor pe unele din cele mai semnificative tărîmuri ale ramurilor fundamentale ale industriei, ca un prilej de bună cunoaștere reciprocă și de eficientă colaborare.

Evident, faptul că orașul București devine tot mai frecvent

un loc de întîlnire între producătorii și oamenii de afaceri din multe țări se datorește sporirii continue a potențialului tehnic și industrial al României socialiste, rolului activ pe care ea îl joacă în viața internațională, promovării consecvente a colaborării între toate țările, pe baza egalității și avantajului reciproc, a respectării independenței și suveranității naționale.

Țara noastră posedă astăzi un puternic aparat de producție și cercetare. Progresele și remarcabilele realizări ale industriei noastre în ramurile cele mai noi, capacitatea ei crescîndă de export și interesul pe care îl suscită piața românească pentru firmele de peste hotare pot, se înțelege, prilejului tranzațiilor fructuoase, inițierea de noi contacte și adîncirea celor existente.

În sfîrșit, faptul că România socialistă dezvoltă relații comerciale cu 110 state, că promovează o politică economică și comercială deschisă față de toate țările sînt tot atîtea împrejurări favorabile care fac ca Tîrgul Internațional să beneficieze de cele mai favorabile premise pentru o activitate rodnică, plină de succese.

Moderne rachete împotriva grindinei veghează zi și noapte recoltele în cinci din marile grinare ale Uniunii Sovietice, cu o suprafață de circa 3,5 milioane de hectare

Foto: A.P.N.

nic. Mașina electronică „RID-40” cu care va fi dotat serviciul de dispeceri este înzestrată cu gîndire logică și poate face 300 000 de operații pe secundă. Ea va putea astfel calcula itinerarul pentru mai multe mașini deodată.

Sistemul automat de dirijare a transportului va începe să funcționeze pînă la sfîrșitul actualului cincinal.

INDUSTRIA EXTRACTIVĂ

Gaze
la Cercul Polar

Se știa mai demult că nordul Uniunii Sovietice este foarte bogat în zăcăminte de gaze naturale. Dar în această zonă a înghețului veșnic, muncitorii se lovesc deseori de greutatea cînd e vorba de refularea gazelor, întrucît conductele se înfundă cu gheață. Primele cercetări au stabilit că funestele „dopuri” ar fi de fapt compuse din cristale de hidrat, o combinație de gaze cu apă la temperatură joasă și presiune ridicată. Încît, pentru a rezolva problema, conducerea exploărilor s-au adresat specialiștilor în petrochimie și industria gazelor. Cercetările făcute pentru găsirea unei soluții s-au desfășurat în principal în Iakutia unde fuseseră descoperite zăcăminte extrem de importante și unde extracția era frînată de buclușele dopuri.

De multe ori, însă, se întîmplă ca umblînd după ceva, prospectorii să găsească altceva. Sondajele făcute au stabilit, astfel, că în zona înghețului veșnic, la adîncimea de 1500 metri, presiunea din rocile poroase care conțin gaze și apă este de 150 atmosfere la temperatura de zero grade. Între timp, alte experiențe puseseră în evidență faptul că, la această presiune, gazele naturale se leagă cu apa și formează hidrați la o temperatură de ordinul a peste douăzeci de grade. În consecință, trebuia trasă concluzia că în zonele cu îngheț veșnic gazele naturale se găsesc obligatoriu sub formă de hidrați?

Dar un volum de apă, în starea de hidrat, este legat cu pînă la două sute volume de gaz, ceea ce înseamnă că o pînză gazohidratată poate conține de zece de ori mai multe gaze decât o pînză obișnuită cu un volum analog.

În urma acestei importante descoperiri au fost puse la punct noi metode de calcul a rezervelor de gaze în pînzele gazohidratate, care au permis să se stabilească că posibilitățile potențiale ale acestor zăcăminte depășesc cincisprezece bilioane de metri cubi. Specialiștii sovietici caută acum să perfecționeze metoda de extracție a gazelor naturale gazohidratate. Exploatarea acestor zăcăminte trebuie făcută cît mai rațional, întrucît concentrația gazelor este atît de mare, încît uriașă forță subpămînteană trebuie eliberată cu prudență.

LA ORDINEA ZILEI

Un computer,
dispecer
pentru camioane

Volumul transporturilor auto crește mereu. Străzile și șoselele sînt tot mai aglomerate, viteza mașinilor se micșorează, în timp ce durata drumurilor crește. Nu s-ar putea găsi, însă, o modalitate de descongestionare a căilor publice fără a reduce volumul transporturilor? În afară de efectul economic evident, această măsură ar asigura și o mai mare securitate a circulației. Studiind de mai multă vreme problema, specialiștii organizației „Glavavtotrans” din Moscova au găsit în cele din urmă o soluție care reține atenția și altor instituții similare. Despre ce-i vorba?

În fiecare dimineață, din garajele unităților organizației „Glavavtotrans” ies circa 36 000 autocamioane. Ele transportă cele mai diverse încărcături, începînd cu piine și sfîrșind cu grînzi de pod de 30 de metri. Se înțelege, nu-i de fel ușor de asigurat o activitate ritmică într-o gospodărie de asemenea proporții! De aceea, specialiștii au făcut apel la tehnica electronică de calcul, la automatizare. Și, în clipa de față biroul de proiectări și construcții al „Glavavtotrans”-ului elaborează un sistem automat de dirijare a transportului. Spre a ne da seama mai ușor cum ar urma să funcționeze acest sistem, să apelăm la un exemplu.

Uzina moscovită „Stankolit” se află la o distanță de 500 metri de un combinat de prefabricate din beton armat. Cea dintîi utilizează formele de turnătorie o singură dată în procesul tehnologic. Din timp în timp ele trebuie, deci, scoase din incinta uzinei. Pe de altă parte, combinatul vecin are nevoie de mari cantități de nisip, care este adus dintr-o carieră din apropierea orașului. Nu departe de carieră sînt depozitate formele folosite de „Stankolit”. Așadar, întreprinderile sînt deservite de camioanele organizației „Glavavtotrans”. Încît pe același drum mașinile aceleiași instituții, fie că duc forme de turnătorie și se întorc goale, fie că se duc goale și se întorc cu nisip. Cea mai simplă soluție ar fi combinarea transporturilor pentru cele două uzine, micșorînd astfel la jumătate numărul de mașini. Dar la Moscova există mii de puncte care ar permite asemenea combinații. În sfîrșit, mașinile electronice de calcul ar urma să fie utilizate și la găsirea celor mai raționale trasee pentru camioanele organizației. Ceea ce este iar o chestiune delicată, dat fiind că nu totdeauna un traseu scurt este și cel mai rațional, întrucît poate fi presărat cu stopuri sau supraaglomerat.

Calculatoarele electronice vor ști cite și ce fel de semne de circulație există pe fiecare porțiune de drum, chiar și pe cele mai scurte străzi. Ele vor ține seamă de starea traseului la un moment dat, de regimul de funcționare a stopurilor, vor indica cea mai potrivită viteză pentru fiecare porțiune de drum, spre a se evita astfel opririle la intersecții. Pe de altă parte, computerele vor urmări permanent descongestionarea centrului și folosirea maximală a străzilor paralele pe care se circulă de obicei mai puțin.

La plecarea în cursă șoferii vor primi, în afară de foala de parcurs, și itinerarul stabilit de calculatorul electro-

ÎN CĂUTAREA „ELIXIRULUI VIETII” (II)

Expediția

lui don Juan Ponce de Leon

Don Juan a ingenunchiat, plecându-și fața deasupra izvorului. Chipul-i brăzdat de cute i se reflecta ca într-o oglindă în apa limpede. Unul din însoțitori i-a întins o cupă de argint, don Juan a umplut-o cu apă și a început să bea, fără să-și smulgă privirea de pe firul șerpuitor al izvorului.

Apa era rece și puțin sărată. Ponce de Leon și-a privit curios chipul răstrănit în ea. Dar, vai, nimic nu se schimbă: părul nu i se înnegriese, ridurile nu-i dispăruseră. Pe scurt, nu întinerise.

— Nu-i izvorul pe care-l căutam, a rostit el cu un glas în care se deslușea dezamăgirea. E o fântână murdără a sălbaticilor care vin aici să ia apă. Vedeți poteca aceea? Să mergem pe ea și o să aflăm drumul...

Poteca i-a dus spre marginea pădurii, unde se aflau vreo zece colibe indiene. Dar satul era pustiu. Deși au răscolit toate colibele n-au găsit aur. Spumegind de furie, don Juan a poruncit să se dea foc așezării, sperând că în felul acesta indienii vor ieși din ascunzătorile lor și-i vor arăta drumul spre izvorul tinereții. Dar băstinașii i-au trimis numai câteva săgeți, otrăvite se pare. Incit expediția s-a înapoiat la țarm, lăsând în pădure o cărare care nu era nimănui de folos, iar în locuș satului indian un morman de cenușă fumegândă.

Corăbiile au pornit iar de-a lungul coastelor. Și pretutindeni unde în mare se vărsa vreun riuleț sau pârâș, marinarii coborau pe țarm și încercau apă.

Corăbiile înaintau încet, împiedicate de un puternic curent potrivit, cu apă foarte caldă, de un albastru intens, care părea un fluviu în ocean. Mai târziu acest curent a fost numit Gulf Stream — „curentul golfului”. Ca un adevărat izvor al tinereții, el încălzeste țărnițele Europei, purtând spre ele căldura ținuturilor tropicale...

Dar pentru don Juan și celebrul Alaminos curentul nu era decât o piedică. Gulf Stream-ul devenea tot mai puternic, îngreunându-le drumul spre insula Bimini și marinarii îl blestemau.

Țărnuț nu se mai sfârșea, incit Ponce de Leon a început să aibă îndoieli; poate că nu era o insulă, ci o țară nouă. Ca să-și verifice presupunerea, a hotărât să mai debarce o dată. Dar cum s-au apropiat de crîngurile de mangrove, bărcile au fost împinse cu săgeți. Ponce de Leon n-a îndrăznit să pornească lupta împotriva indienilor care-și agitau amenințători sulitețe printre copaci. Și cum alimentele și apa potabilă erau pe sfârșite, a ordonat ridicarea ancorelor și înapoierea acasă, fără să știe de fapt ce anume descoperise: mult râvnita insulă Bimini sau un teritoriu nou pentru coroana Spaniei.

Don Juan s-a întors deci sumbru și nemulțumit din lunga-i călătorie. Da, descoperise Florida, dar nu și izvorul miraculos.

Iar la Santo Domingo îl aștepta o nouă lovitură. Nimeni n-a observat măcar întoarcerea lui fără glorie. Nimeni nu era dispus să-i asculte istorisirile despre binecuvîntata Florida. Toată lumea vorbea de o altă nouă țară. Temerarul conchistador Vasco Nunez de Balboa eucerise pentru Spania și regele ei niște țări extrem de bogate și descoperise un ocean încă necunoscut, pe care îl numise „Marea Sudului”. Acum Balboa se pregătea pentru o nouă campanie într-o altă țară care se numea Biru sau Peru și era, se spunea, mai bogată chiar decât Eldorado.

Chinuit de invidie

Don Juan era chinuit de invidie. Nici chiar frumoasa diplomă primită din Spania nu-l bucura. Prin această diplomă Ponce de Leon fusese numit so-

lemn guvernator al insulelor Bimini, Floridei și Puerto-Rico.

Dar el nu descoperise încă Bimini. Iar Florida era departe. Incit deocamdată nu-i rămânea altceva de făcut decât să-și exercite și mai necrutător puterea în mica Puerto Rico.

Căci trebuia să strîngă iar bani. Și a început s-o facă cu și mai multă cruzime decât înainte, exploatandu-i crîncen pe sclavii de pe plantații, trimițându-și soldații să atace insulele vecine și cerind mulți bani pentru orice jalbă înaintată guvernatorului.

Cheltuind tot ce adunase pînă atunci, Ponce de Leon a cumpărat două corăbii, a angajat 200 de soldați și a pornit iar în largul mării, pe un drum pe care acum îl cunoștea; mai întii spre insulele Bahamas, apoi spre vest, către însorita Florida. Și de aceea don Juan

și l-a îmbrățișat. Tălmăciul, un sclav botezat din Yucatan, a început să-i traducă întrebările spaniolului:

— E adevărat că insula se numește Bimini? Unde-i izvorul și cum se poate ajunge mai repede la el?

Dar cum căpetenia tribului nu înțelegea despre ce e vorba, a ridicat nedumerit din umeri. În același timp au început să răzbată pînă la ei niște țipete disperate. Soldații lui don Juan cotrobăiau prin casele indiene. Zîmbetul de pe fața căpeteniei a dispărut brusc. S-a ridicat și a strigat ceva plin de minie.

— Căpetenia e nemulțumită, a explicat tălmăciul. Ne cere să plecăm de aici.

Ponce de Leon a făcut un semn cu mânușa și soldații l-au înșfăcat pe indian și i-au legat miinile la spate. Cei-

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj r

de trebuință, intrucît apa potabilă de pe corăbii se isprăvise.

Băstinașii îi așteptau. Căci invizibilul telegraf al junglei răspundea numai-vește despre crimele străinilor, avertizîndu-i pe indienii să se ferească de ei. Incit soldații care au coborît pe țarm au căzut în cursă: din hățis îi împroșcau săgeți otrăvitoare.

Archebuzele au început să țâcăne, ciinii să latre înfiorător, iar din casele incendiate au prins să se înalțe trimbe de fum. Indienii se apărau totuși cu înverșunare. Țîșneau din toate părțile, doborîndu-și dușmanii cu niște spade late și puternice. Ori se piteau pe după arbori, de unde își râneau adversarii cu niște sulitețe al căror vîrf era încins în foc și înmuiat în otrăv. Platoșele de vată nu-i puteau apăra pe spanioli de săgețile ascuțite.

Lupta a durat cîteva ore: rîndurile soldaților lui Ponce de Leon se rarisera mult. În cele din urmă, într-o dezordine cumplită, ei s-au retras spre corăbii. Gîfîind și spumegind de furie, don Juan a rupt-o și el la fugă împreună cu ceilalți.

Îmbrîncindu-se unii pe alții, supraviețuitorii au sărit înnebuniți în bărci. Dar două ambarcațiuni s-au răsturnat, tîrînd cu ele în mare butoiasele care acum nu mai erau de nici un folos. Don Juan a încercat să facă ordine, dar deodată a simțit o durere cumplită în piciorul stîng. În picior i se înfipse o săgeată. Tîrîndu-se în genuchi, a ajuns totuși pînă la o barcă în care oamenii lui l-au ajutat să se cațere.

Infringerea

Infringerea era totală. Din două sute de soldați supraviețuiseră mai puțin de patruzeci. Mai mult, grăbindu-se să se depărteze de inospitalierul țarm, corăbia-amiral s-a izbit de niște recife și calele au fost inundate de apă, pe care echipajul abia a izbutit s-o scoată. Trebuiau deci să se înapoieze cît mai repede acasă. Dar, ca și în expediția precedentă, valurile de un albastru întunecat ale puternicului curent împiedicau vasele să înainteze, zvirîindu-le cu putere înapoi.

Don Juan a cerut să fie dus pe puncte, lîngă cîrmă. Săgeata îi fusese scoasă din picior, dar durerile îl chinuiau parcă și mai mult. Piciorul se umflase și se acoperise cu Pete roșietice. Nu încăpea îndoială, săgeata fusese otrăvită. În care caz, n-ar fi trebuit oare ca rana să fie arsă cu fierul roșu? Din păcate, însă, era prea târziu și apoi don Juan era prea bătrîn ca să poată susporta o operație atît de grea.

— Noi lingem lamele topoarelor, i-a spus într-o zi un soldat. Sînt reci și răcoresc gura. Iar dimineața găsim pe ele și picături de rouă. Numai că dacă vrem să apucăm s-o facem, trebuie să ne sculăm înaintea altora.

Don Juan s-a încrunțat plictisit și n-a vrut să dea ascultare poveței soldatului. Dar setea îl chinuia cumplit, incit a doua zi dimineața a cerut, chiar în zori, să i se aducă cel mai mare topor. Pe lama-i lată se strînseseră într-adevăr picături minuscule de rouă. Incit don Juan a început să lîngă lăcom oțelul rece albăstrui. Nimic nu-l mai putea însă salva. Durerea din picior devenise insuportabilă și bolnavul simțea cum îi cuprîndea treptat corpul, pînă a ajuns la inimă. După cîteva zile conchistadorul a murit.

Zăcea pe puncte, privind cerul nesfîrșit cu ochi fără viață ca aceia ai Madonei sculptate în capul corăbiei.

Așa a luat sfîrșit povestea conchistadorului Ponce de Leon, care, plecînd în căutarea izvorului tinereții veșnice, a semănat pretutindeni moartea în calea lui.

G. Golubev

nici nu l-a mai luat cu el de astă-dată pe Alaminos. Căci nu voia să împartă cu nimeni gloria. Ponce de Leon însemna chiar el pe hartă itinerarul și rămînea de multe ori la cîrmă. Deși nu-i era de fel ușor, trecuse doar de 60 de ani.

Într-o zi, la amiază, cele două corăbii au ajuns lîngă un țarm. Era frumos ca Florida. Și, de fapt, chiar era Florida, descoperită de don Juan cu opt ani înainte. Dar el voia să creadă că găsisse în sfîrșit Bimini. Incit s-a apropiat emoționat de țarm. Inima îi bătea să-i iasă din piept. Căci acolo nici copacii nu îmbătrîneau. Își păstrau vechimintul verde în tot cursul anului. Să fi fost, oare, acesta un semn divin? Ce le conferea veșnica tinerețe? Desigur, izvorul dătător de tinerețe, care se afla, probabil, foarte aproape. Așa incit era insula Bimini.

Convins de succes, Ponce de Leon a coborît pe țarm, împreună cu tot detașamentul lui, și s-a afundat în pădure. Curînd a ajuns într-un mic sat indian ai cărui locuitori nu izbutiseră să fugă. Dar, de fapt, nici nu încercaseră. Căci vedeau pentru prima oară oameni atît de ciudați, cu niște oale lucitoare pe cap. Indienii i-au primit, deci, cu bunăvoință, agitînd ramuri de copaci în semn de pace și prietenie. Căpetenia lor s-a apropiat de don

lalți indieni au vrut să-l vină în ajutor, dar spaniolii i-au alungat în pădure, după ce au luat prizonieri cîteva răniți. Apoi au asmuțit ciinii asupra femeilor și copiilor.

În cele din urmă Ponce de Leon a poruncit, ca de obicei, ca satul să fie ars. După care spaniolii au așezat deasupra unui morman de cărbuni incinși un grătar pe care i-au zvirîlit pe prizonierii legați. În aceste condiții nenorocirii de indieni au fost interogați chiar de cumplitul don Juan.

— Unde e izvorul? Cum se poate ajunge la el? erau întrebări invariabil prizonierii.

Dar indienii, care treceau prin chinuri groaznice, nu înțelegeau nimic. Într-un târziu, unul dintre ei a făcut un semn cu mina, ceea ce voia să însemne că izvorul se afla undeva spre sud. Și într-acolo și-a condus și Ponce de Leon corăbiile. Curînd, navele au ajuns lîngă un golf care înainta mult înăuntrul țărului. Chiar lîngă apă se vedea o așezare indiană. Iar dintr-un hățis umbros de la marginea ei țîșnea un izvor care se vărsa în mare.

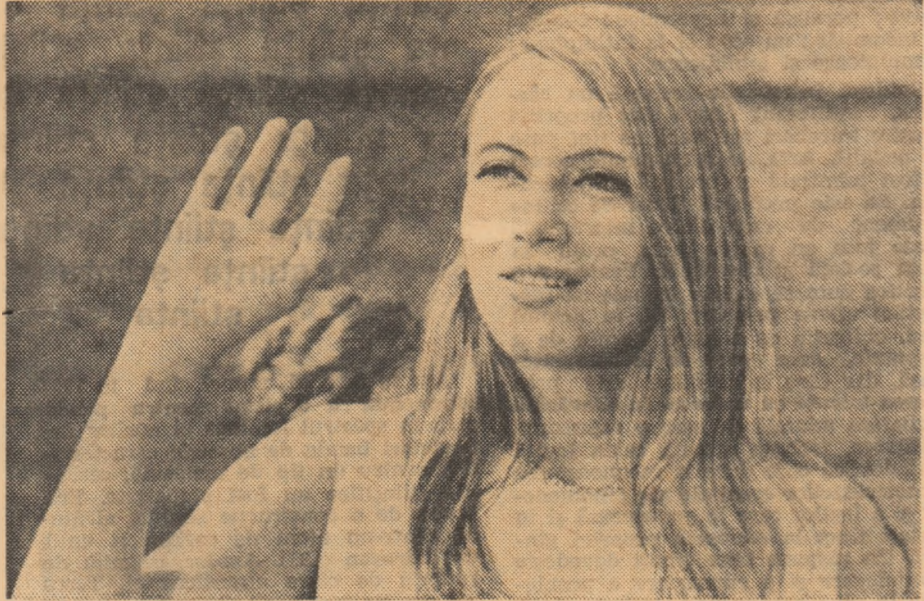
Don Juan a ordonat să fie imediat lansate la apă bărci în care au fost îngrămădite o mulțime de butoiase goale ce urmau să fie umplute în eventualitatea că apa din izvor era miraculoasă. De altfel, butoiasele ar fi fost oricum

CINEMA

Festivalul filmului sovietic

Selecția din acest an a tradiționalului Festival al filmului sovietic, care se va desfășura între 23 și 29 octombrie, este dominată de studioul „Mosfilm”: cinci din cele șapte filme pe care le vom vedea sînt producții ale studioului moscovit.

prin titlu. Un film despre tineri, realizat de tineri, interpretat de tineri; dar beneficiază și de o „participare extraordinară”: Tatiana Peltzer, Nonna Mordjukova și Alla Larionova. „Săptămîna” este completată de filmele „Rustam și Suhrab”, producție a

Secvență din „Tinerii”

Genericele lor cuprind nume cunoscute, iar primul pe care îl vom cita este acela al lui Mihail Ulianov, interpretul titular al filmului „Egor Buliciov și alții”, ecranizare a piesei omonime a lui Maxim Gorki. Un careu feminin și el celebru: Maia Bulgakova, Ekaterina Vasilieva, Zinaida Slavina, Rimma Markova, completează distribuția acestui film, realizat în dublă calitate de scenarist și regizor de tînărul Serghei Soloviov.

Tot o ecranizare este și „Sfîrșitul Liubavinilor”, care are în comun cu celălalt film tema dispariției unei lumi, exprimată, de altfel, chiar în titlu. Punctul de plecare l-a constituit romanul omonim al lui Vasili Șukșin, artist multiplu înzestrat (scriitor, actor, regizor) care însă n-a participat direct la realizarea filmului. Scenariul a fost scris de L. Nehoroșev și L. Golovnea, semnat și al regiei. Distribuția cuprinde pe tinerii Albert Accurin, Marianna Vertinskaia, Viaceslav Dvorjetki și pe experimența Gheorghii Jjenov, Armen Djigarhanian.

În schimb Vasili Șukșin semnează scenariul filmului „A venit un soldat de pe front”, cu care actorul Nikolai Čebenko își face un senzațional debut regizoral. Filmul, care descrie perioada imediat postbelică, este interpretat, cu trei excepții — Mihail Gluzski, Irina Miroșnichenko, Nikolaj Gubenko — de neprofesioniști, țărani din satul Martiniha, care au trăit grozăviile războiului.

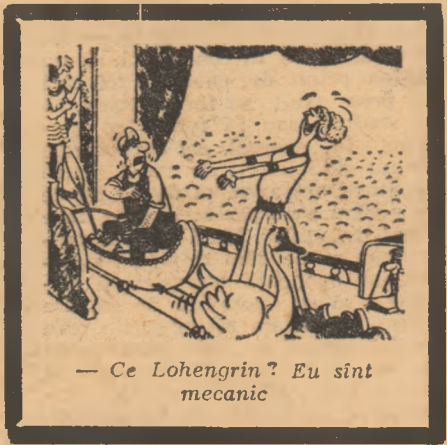
A patra producție moscovită, „Îmbîlzierea focului”, realizată de Daniil Hrabrovițki, este consacrată unuia dintre inițiatorii și realizatorii programului de cercetări spațiale sovietic. Filmul are o distribuție valoroasă: Kiril Lavrov, Ada Rogovțeva, Andrei Popov, Igor Vladimirov.

În sfîrșit, „Tinerii” se recomandă

arta
ca arta arta
arta arta arta
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta ar
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

studiourilor „Tadjikfilm” — un fel de „love-story” oriental — și „În trecere prin Moscova”, producție a studioului „Maxim Gorki”, un itinerar sentimental moscovit.

— Ce Lohengrin? Eu sînt mecanic

Drama
lui Iarovoi

Filmind „Liubov Iarovaia”, scenariul Arnold Vitol și regizorul Vladimir Fetin n-au părăsit universul lucrării literare, al piesei omonime de Konstantin Treniov, neavînd intenția să facă o interpretare personală. Dar unghiul din care au abordat-o s-a dovedit profitabil pentru piesă: căci ei au refuzat să vadă în acest titlu clasic al dramaturgiei sovietice doar o pagină de manual școlar, hotărîți să demonstreze că locul piesei nu este în muzeul de literatură, ci în circulația vie. Și au reușit.

Scoțînd personajele în aer liber, realizatorii n-au făcut o simplă operație de extindere, ci și una de adîncire. Lumea piesei suferă de o densitate excesivă pe metrul pătrat de podium, neavînd destul loc să acționeze nu numai exterior, ci și interior. Spațierea a contribuit și la o fixare mai precisă a individualităților, limpezindu-le și îmbogățindu-le în semnificații.

Dornic să dovedească perenitatea piesei, Fetin a înțeles un lucru fundamental: că ea a fost scrisă prea la cald, prea aproape de clootitoarele evenimente evocate, pentru ca autorul să-și fi putut lua distanța necesară: dar că dincolo de anumite particularități ale timpului și ale locului, simple detalii la urma urmei, există și niște lucruri, mai ales aceste lucruri, valabile oricînd. Degajate și limpezițe, ele ne sînt înfățișate într-un film bine lucrat, alert, cu umor și suspense și în general spectaculos. Și foarte bine interpretat.

Filmul este străbătut de la un capăt

la altul de ideea că poziția individului față de revoluție îi determină dezvoltarea caracterului și rostul în viață și că revoluția nu poate fi făcută decît cu miinile curate.

Dar această „Liubov Iarovaia” în variantă cinematografică este mai ales un fel de „Cid” modern, în care, însă, lupta între dragoste și datorie are un deznodămînt tragic, fiindcă nu mai avem de-a face cu un cod al onoarei curtene, de la care abaterile sînt mai mult un prilej de replici elegante și spirituale. Aici abaterea de la datorie echivalează cu trădarea unui popor întreg și a cauzei pentru care el luptă. Pînă la înțelegerea acestui adevăr, Liubov Iarovaia străbate, însă, un drum dureros.

Și totuși drama cea mare nu este a ei. Aș spune chiar că nici filmul nu este în primul rînd al ei, al lui Liubov Iarovaia, deși „suflet tare” de felul său, Liudmila Ciursina este potrivită și se achită bine de acest rol. Datorită viziunii regizorale și mai ales jocului lui Vasili Lanovoi, centrul de greutate se deplasează spre Mihail Iarovoi, frumosul ofițer țarist, mîndru, neînfricat, deștept, crezînd fanatic în adevărul lui, dar iubindu-și la fel de mult soția, chiar dacă drumurile lor se despart. În fine, vedem un Iarovoi om și nu schemă, un om zbușit, care a pierdut calea cea dreaptă și nu o mai poate găsi, sau nu se mai poate întoarce, și merge înainte spre prăpastie. În felul acesta, existența lui este marcată nu numai de ticăloșie, ci și de o dramă adevărată, pe care, ca și în altele alte rînduri, a generat-o un moment de răscruce al istoriei.

Julia Scutaru

TEATRU

O noapte
la închisoare

Piesa dramaturgilor americani Jerome Lawrence și Robert Lee: „O noapte la închisoare”, a văzut lumina rampei în 1970. Iar de atunci, în numai doi ani, a fost pusă în scenă de peste o sută de teatre profesionale și studențești din S.U.A.

Evenimentele pe care le evocă s-au petrecut în 1846. Piesa urmărește raporturile dintre scriitorii și filosofi americani Henry David Thoreau și Ralph Waldo Emerson, clasici ai literaturii americane. Amîndoi au condamnat vehement „robia banului”.

Absolvent al Universității Harvard, Thoreau a refuzat să-și cucerească un loc în „înalta societate”. Ci a preferat să lucreze ca simplu învățător, ca muncitor necalificat, ca fermier; dar mai ales i-a plăcut să hoinărească prin împrejurimile orașului său, Concord, observînd natura, notîndu-și într-un jurnal impresiile și reflecțiile. Apoi a dus experiența acestui contact mai departe, stabilindu-se într-o pădure, într-o cabină construită de mina lui, cultivînd porumb și fasole, prinzînd pește și scriînd cartea „Walden sau viața în pădure”.

Intr-un rînd, Thoreau a trebuit să coboare în oraș cu treburi. Autoritățile au profitat de prezența lui și i-au cerut să-și plătească impozitele. Scriitorul a refuzat, în semn de protest împotriva războiului cu Mexicul. Refuzul l-a dus la închisoarea orașului, unde a petrecut o noapte. În zori i s-a dat drumul, datorită unui binevoitor care i-a plătit impozitul. Noaptea petrecută la închisoare și meditațiile generate de acest eveniment au inspirat articolul „Despre rezistența civică”.

Azi, după mai bine de un secol, Thoreau își expune ideile cu glas tare și mii de americani îi ascultă cuvintele.

D. Jukov

PRIM PLAN

„Cenușăreasa”
din Avignon

Mireille Mathieu s-a născut la 22 iunie 1946, la Avignon, orașul care a fost martorul înfrîngerii papalității, silită să-și mute temporar reședința în Franța. După Mireille, au mai văzut lumina zilei Monique, Christine, Marie-

France, Réjane, Regis, Guy, Roger; Rémy, Jean-Pierre, Simone, Jean-Philippe și Beatrice. Fiind cea mai mare din treisprezece copii, Mireille a avut prea puțin timp pentru păuși sau pentru cărți. Cunoștințele ei s-au acumulat pe parcurs, în practică. Știa denumirile, preț și dozele tuturor medicamentelor indicate în bolile infantile și ajunsese să aibă la unsprezece ani aproape tot ațita experiență pedagogică cît unui educator de profesie. În mod special a învățat să convingă prin gesturi simple și adevărate, evitînd cuvintele de prisos; învățatură care i s-a imprimat adînc.

Mireille Mathieu n-avea decît paisprezece ani cînd, copil de oameni săraci,

Azi, prințesa cîntecului

a trebuit să înceapă să muncească într-o fabrică. În timpul liber căuta o compensație. Și a găsit-o în cîntec. Melodiile și cuvintele răspundeau visurilor ei de fată tînără: fericire, dragoste, căldură umană. Din dorința fierbîntă de a ajunge într-o zi tot atît de celebră ca Edith Piaf — aspirație la care o îndreptătea asemănarea de voce și de pronunțare specifică, „rostogolită”, a literei „r” — a început să ia lecții de canto. Și se dăruia cu atît mai intens noii sale pasiuni, cu cît talentul și stilul ei original de interpretare începeau să se contureze tot mai clar.

Un concurs al radiodifuziunii franceze, care căuta talente tînere, a scos-o din anonimat. Mireille Mathieu a început să urce cu repeziciune pe firmamentul cîntecului francez. În anul următor, 1965, a fost aplaudată de publicul a toate știutor al faimosului teatru „Olympia”. Și n-a mai trebuit mult ca cenușăreasa de ieri să ajungă o autentică vedetă internațională.

Cine a auzit-o cîntînd, știe că Mireille Mathieu n-are nevoie de gesturi mari și compoziții sofisticate spre a cuceri publicul. Atu-urile ei sînt simplitatea, limpezimea melodiilor, dragostea de viață.

(După „Za rubejom”)

REFLECTOR

■ În filmul „Noaptea”, regizorul A. Speșnev abordează tema luptei pentru eliberare națională a popoarelor africane.

■ Kirk Douglas va schimba măști, va cînta și va dansa într-o nouă versiune cinematografică, de astă dată muzicală, a celebrei povestiri „Dr. Jekyll și Mr. Hyde” de R.L. Stevenson.

■ După ce a fost „Prințesa ceardașului” chiar la ei acasă, în Ungaria, cîntăreața italiană Anna Moffo va interpreta rolul Luciei de Lamermoor într-o ecranizare a operei lui Donizetti.

■ Tînăra regizoare Irina Tumanian lucrează la un film-omagiul despre tînerii care și-au dat viața pentru patrie în cursul celui de-al doilea război mondial.

PEDAGOGIE

Ce și cum să învățăm

Dacă privim atent în jurul nostru și dacă ne gândim puțin la viața semenilor noștri, ne dăm seama că sintem cu toții mereu în căutarea a ceva. Majoritatea tinerilor urmărite nu merită osteneala pe care ne-o dăm, dar fie că nu știm asta de la început, fie că nu vrem s-o recunoaștem. Oricum, una din puținele căutări care, mai curând sau mai târziu, se dovedesc a fi fost totdeauna justificate și ne produc o mare satisfacție este căutarea de informații (în sensul cel mai larg al cuvintului) pentru împlinirea cunoștințelor noastre.

Cum să procedăm, însă, pentru ca ea

De mare ajutor la învățătură ne pot fi întrebările și răspunsurile. Despre cele dintii s-ar putea spune că sînt chiar indispensabile, întrucît declanșează procesele gândirii, asigură „reacțiile inverse” fără de care înțelegerea este incompletă sau deformată. Pentru a învăța avem nu numai dreptul, ci și obligația să fim curioși, cu singura condiție ca curiozitatea să aibă un caracter științific. Nici lipsa de modestie nu e condamnabilă în acest caz. Cu cît sînt mai îndrăznețe întrebările, cu atît mai original se întîmplă să fie rezultatul, cum o arată istoria științelor. De aceea un

Mai întii să căutăm faptele.

să fie cît mai eficientă? De la început e bine să ne întrebăm:

Ce căutăm?

Unde?

Și cum?

Pe primul plan punem căutarea faptelor. Dar faptele considerate izolat nu sînt decît pietricelele unui mozaic: abia după ce sînt plasate fiecare la locul ei, dau o imagine coerentă. Pentru a le așeza corect trebuie să ne lămurim asupra raporturilor care le leagă. Imaginea obținută astfel este însă statică. Or, mai totdeauna avem de-a face nu cu fapte statice, ci cu fenomene care evoluează. În cursul acestei evoluții se ivesc dificultăți, piedici, contradicții, greșeli, pe scurt, probleme cărora trebuie să li se găsească cauzele și soluțiile. Problemele se pot prezenta de la sine, dar de cele mai multe ori sînt ascunse, în care caz trebuie căutate sistematic și insistent. Există probleme teoretice și probleme practice. Cunoașterea și găsirea lor în timp util presupun o căutare conștientă. Mulți oameni trec indiferenți prin viață și nu observă nici o problemă. Normal este, însă, să ne ascuțim privirile. Printre altele, presa ne oferă posibilitatea de a descoperi probleme politice, economice, sociale etc. Așa am putut lua cunoștință, de pildă, de complexa problemă de interes general a protecției mediului înconjurător care, la rîndul ei, ridică multe altele.

În penultima frază am și dat parțial răspunsul la cea de-a doua întrebare: unde să căutăm materialul pentru completarea cunoștințelor noastre. Cu toții știm că trebuie să ne adresăm în primul rînd literaturii, care a acumulat toată știința cîștigată de omenire în milenii de existență. Din „teancul” uriaș de care dispunem trebuie să știm, însă, să alegem publicația care ne va da lămuriri satisfăcătoare. Pentru indicații generale vom apela la manuale, enciclopedii, dicționare, tratate; atunci cînd vrem să intrăm în amănunte, vom consulta bibliografiile care ne vor trimite la cărți de specialitate și articole de revistă. În fine, putem învăța mult pe cale directă, de la semenii noștri. Din discuția cu oameni de diverse profesii avem numai de cîștigat.

Răspunsul la cea de-a treia întrebare e scurt: să căutăm sistematic (după un plan care să ușureze căutarea), din timp și rațional (cerînd, de pildă, sfatul bibliotecarului, în loc să ne pierdem ore întregi la fișier).

pedagog bun își dorește elevi curioși, dat fiind că prin întrebările lor ei își dovedesc interesul și arată că gîndesc.

Întrebările se adresează fie nouă înșine, fie celorlalți (direct sau indirect). Să vedem mai întii ce întrebări trebuie să-și pună mereu fiecare din noi pentru a avea certitudinea că învață corect. În acest sens „monologul interior” sau conversația „cu și pentru sine însuși”, după definiția psihologului A. N. Sokolov, joacă un rol esențial. Întrebările se referă fie la conținut, fie la procesul învățării. Cele mai pregnante din prima categorie sînt:

De ce este un lucru așa cum este? (Obsedanta întrebare a copiilor pe care ar trebui să-i învățăm, căci sînt adevărați maeștri în materie).

În ce scop este așa?

Din ce cauză?

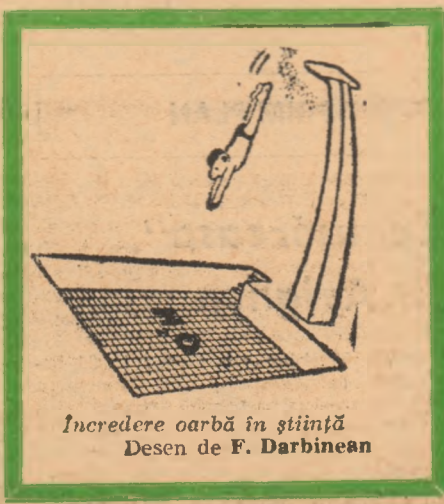
Care va fi rezultatul?

În ce condiții va fi atins?

Cum (prin ce metode)?

Cui îi va folosi?

Toate tînd să lămurască cît mai bine problema de care ne ocupăm în momentul respectiv. Pentru a aprecia rezultatele obținute în urma acestei analize, ne întrebăm dacă am înțeles cu adevărat tema, dacă am desprins ce este esențial și ce este neesențial, dacă am adunat și ordonat toate informațiile necesare, dacă am înțeles bine noțiunile generale și speciale, definițiile, termenii străini, dacă avem o părere personală sau am preluat-o pe a altcuiva,

Încredere oarbă în știință
Desen de F. Darbinea

dacă simțim nevoia unei discuții cu colegii, profesorii sau alte persoane.

Întrebările adresate altora sînt menite să ne ușureze învățarea și, deși par surprinzător de simple, ne dau un ajutor substanțial. De pildă:

Ce părere aveți asupra acestei probleme?

Cum v-ați format-o?

De ce ați procedat așa căutînd soluția?

Unde vă informați cînd aveți nelămuriri? Cum vă verificați cunoștințele? Cum le folosiți în practică?

Pentru aprecierea valorii întrebărilor trebuie avut în vedere și faptul că ele se prezintă sub formă de perechi: importante și inutile; înțelepte și naive; permise și nepermise; comode și incomode; cu scop și la întîmplare; stimulatoare și inhibitoare.

Evident, întrebările reclamă un răspuns, indiferent dacă sînt propriile noastre întrebări sau dacă ne sînt puse de ceilalți. Arta de a răspunde corect a fost admirată și predată dintotdeauna. Ea este prețioasă, deoarece ea instrument de comunicare interumană poate juca un rol de prim ordin în viața socială și personală. Pentru a o practica cum se cuvine trebuie să respectăm cîteva principii. Și, în primul rînd, obligația de a gîndi înainte de a răspunde, care pare de la sine înțeleasă, dar care în realitate este prea adesea trecută cu vederea. În adevărata dezbateră mintală pe care o reprezintă învățarea, trebuie urmată calea logică și dialectică care duce la recunoașterea caracteristicilor esențiale ale fenomenelor și a legilor care le guvernează și în același timp la educarea propriei gândiri. Un răspuns bine gîndit dovedește o înțelegere și o cunoaștere a problemei. În plus, răspunsurile trebuie să fie fundamentate, pentru că altfel sînt nesatisfăcătoare, deci ineficace. Căci învățarea nu se limitează la o simplă repetiție, ci implică gîndire; numai gîndind ajungem să ne fundamentăm, adică să ne putem demonstra răspunsurile. De aci rezultă și că răspunsurile trebuie să se bazeze pe adevăr. Dacă sînt gîndite, fundamentate și adevărate ele vor fi și convingătoare.

Dar și din punctul de vedere al modului de a răspunde se impune respectarea cîtorva principii, pentru a nu reduce sau chiar anihila efectul unor răspunsuri valoroase. În consecință, să nu răspundem pripit, din exces de zel, căci riscăm prea mult să fim inexacti, să facem confuzii sau să formulăm greșit ideea. În general, cel ce vorbește repede nu gîndește cît ar trebui. Orice temperament am avea, să facem tot ce putem pentru a ne păstra singele rece în cursul discuțiilor. Dacă sintem agitați, riscăm să ne dăm la iveală slăbiciunile, iar oponenții nu așteaptă altceva decît să se folosească de ele. De asemenea, să evităm răspunsurile prea abile, căci excesul de ingeniozitate este adesea asociat cu lipsa de seriozitate și generează neîncredere. În fine, răspunsurile să fie scurte și la subiect. Lungimile duc la repetiții inutile, obosesc, reduc receptivitatea interlocutorilor. Aceștia sînt cu atît mai atenți cu cît răspunsul este mai pregnant.

CHIMIE

Între stele,
moleculele
precursoare
ale vieții

Multă vreme s-a crezut că numai viața putea produce, obține prin sinteză molecule chimice complexe plecînd de la atomii de carbon, hidrogen, oxigen, azot și alte cîteva corpuri. În cît această chimie a carbonului a fost numită chiar, după cît se pare puțin cam pripit, chimie organică. Căci dacă viața este, într-adevăr, întemeiată pe această chimie, ea nu e totuși singura ei sursă. Mai mult, e chiar produsul ei. De mult se obțin în laborator asemenea molecule și chiar edificii complexe caracteristice pentru viață. Dar nimeni nu se gîndește totuși că astfel de structuri moleculare s-ar putea forma și persista în cvazi-vidul norilor interstelari (cu 0,1 pînă la 1000 de atomi pe centimetru cub). Fluxul radiațiilor ultraviolete și cosmice este apoi cel mai cumplit sfîrîmător de molecule. Încît se credea că norii luminoși văzuți printre stele, în sinul galaxiilor, ar fi formați din pulberi și gaze de atomi ionizați.

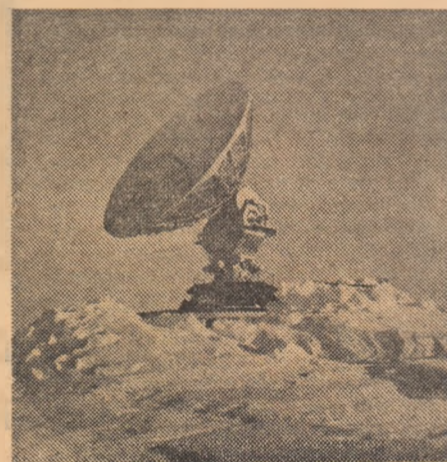
Știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința

Așa se face că, atunci cînd în 1937 astronomia a depistat pentru prima oară în spectrul luminos al norilor interstelari banda de absorție caracteristică pentru un tip de moleculă, cercurile științifice au fost stupefiate. Era vorba de o construcție simplă, alcătuită dintr-un atom de carbon și unul de hidrogen (CH). Așadar, ocrotită de radiații de către atmosfera ei, Terra nu era singura oază cosmică a chimiei organice!

După alți trei ani, spectroscopia optică a mai descoperit un tip de moleculă — era vorba de cian (CN, un atom de carbon și unul de azot).

Apoi a luat naștere radioastronomia, care depistează corpurile cerești grație undelor radio pe care ele le emit. În felul acesta au fost puse în evidență, în 1951, în acești nori interstelari, mari cantități de atomi de hidrogen neutri care emit pe lungimea de undă de 21 cm, devenită de atunci celebră. Cea mai mare parte a gazelor neutre din galaxia noastră este reprezentată de hidrogen.

În 1968 au fost descoperite în spațiul cosmic molecule de amoniac (NH₃) și molecule de apă (H₂O). Iar în 1970

Urechea astronomilor de astăzi

s-a produs marea senzație: au fost puse în evidență opt noi molecule, de la cea mai simplă — hidrogenul molecular (H₂) — pînă la cea mai complexă, alcoolul metilic (CH₃OH). În sfîrșit, în 1971 au fost identificate zece molecule, din ce în ce mai complicate. Și probabil că surprizele n-au luat încă sfîrșit.

Cum se formează însă aceste molecule? Cum rezistă ele la radiațiile ucigătoare?

Pentru ca o moleculă să poată lua naștere — această evidență nu-i chiar atît de firească în spațiul interstelar! — e nevoie ca atomii să se întîlnească. După care trebuie ca ei să rămînă legați unii de alții. Or, mai întii acolo nu sînt mulți atomi. Iar pe de altă parte, acești atomi au puține șanse de a se ciocni, dat fiind că nu se agită mult, temperatura fiind foarte coborîtă. Probabilitatea de a se asocia este, prin urmare, foarte mică. Ba, după anumite calcule teoretice, ar fi chiar nulă.

Singura explicație: grăunțele de pulbere (care constituie o parte a norilor), enorme ca mărime față de talia atomilor, au servit acestora drept refugiu. Concentrați la suprafața pulberilor, atomii s-au putut asocia pentru a alcătui molecule. Suportul a putut juca funcția de catalizator al reacției, stimulat și de aportul energetic al radiațiilor luminoase.

Natura acestei pulberi cosmice nu este încă bine cunoscută. Este ea for-

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica

mată din cristale de gheață, din particule de grafit, din siliciți? Deocamdată, specialiștii nu se hazardază la un răspuns categoric. Ceca ce-i sigur, însă, este că ea slujește drept catalizator, iar apoi protejează moleculele interpunându-se ca un ecran în calea ultravioletelor ucigătoare.

Un mare număr de nori galactici, bogați în hidrogen, în pulberi și în molecule organice complexe se contractează sub acțiunea gravitației. Particulele se adună astfel și iau naștere germei, cam în felul picăturilor de ploaie dintr-un nor. În 20—50 de milioane de ani, norii se contractă suficient spre a face să se aprindă una sau mai multe stele, compromis fizic între zdrobirea gravitațională și dilatarea sub înfrurirea căldurii degajată de fuziunea termonucleară a atomilor de hidrogen.

În jurul acestor stele în gestație se adună, în uriașe inele plate, pulberi și molecule originale. Și treptat-treptat, prin condensarea acestei materii bogate se modelează planetele și asteroizii. Atmosfera primitivă a acestor planete ar fi, în mare parte, compusă din hidrogen, dar ea ar cuprinde și molecule organice — favorabile apariției vieții — sintetizate în cursul milioanele de ani cât a durat condensarea norilor.

Chimia carbonului, pe care se întemeiază viața așa cum o cunoaștem noi, ar fi deci o regulă a Universului și nu o anomalie mai mult sau mai puțin excepțională și supranaturală apărută în condițiile unice ale Terrei. E adevărat, nu toate sistemele solare au avut sau au norocul pe care îl are sistemul nostru. În multe din ele se constituie stele prea mari care, într-o bună zi, explodează. Supernovele dau naștere unor nori interstelari, de astă dată calzi. Dar în acești nori se regăsesc molecule organice și ciclul reîncepe.

BIOGEOCENOLOGIE

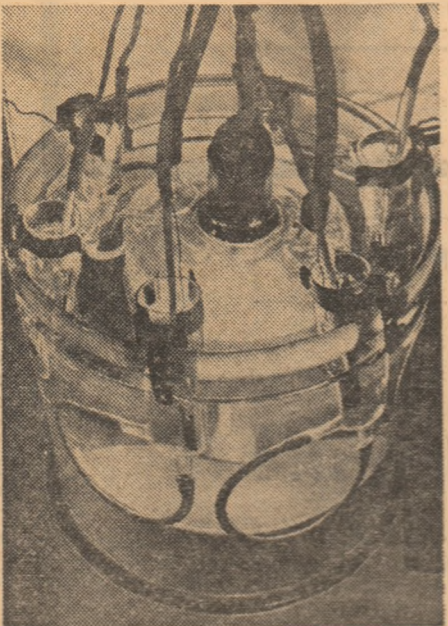
Poate fi accelerată fotosinteza?

Fotosinteza este, se știe, unicul proces din natură în cadrul căruia plantele asimilează din mediul exterior bioxid de carbon, apă și săruri minerale, cu alte cuvinte substanțe sărace în energie și sintetizează din ele, cu ajutorul luminii solare, compuși organici bogăți în energie. În același timp, procesul de fotosinteză este însoțit de eliberarea de oxigen, în cantități egale cu cantitatea de bioxid de carbon absorbită. Substanțele organice rezultate din activitatea plantelor verzi servesc drept hrană tuturor viețuitoarelor de pe Pământ — plantele fără clorofilă, animale, oameni — care nu le pot sintetiza ele însele.

Masa biologică rezultată din fotosinteză — circa 100 miliarde de tone — procură așadar omului hrana vegetală și animală necesară. În același timp, ea îi asigură și diverse materiale, combustibilul necesar și mari cantități de oxigen. Acesta din urmă, în afară de faptul că menține viața ca proces fiziologic, este indispensabil și în multiple activități industriale: prin arderea combustibililor se obțin căldură și lu-

mină, iar energia rezultată este utilizată la acționarea unor mașini și dispozitive.

Utilizând așadar atât de diverse rezultatele fotosintezei, omul a cucerit în cursul mileniilor tot mai întinse teritorii de pe glob. În același timp a crescut și populația Pământului, dar și nevoile omului și ritmurile activității sale industriale. Cum acestea din urmă au sporit însă în progresie geometrică, în ultimul timp se vorbește tot mai mult despre o neconcordanță între resursele biologice ale Terrei și nevoile omenirii, fenomen care îmbracă forma penuriei de resurse alimentare și de materiale tehnice. Tendința de a acoperi acest deficit intensifică acțiunea omului asupra naturii, acțiune care are,

Modelind, în instalația din fotografie, fenomenele care se petrec în frunză în cursul fotosintezei, specialiștii speră să le poată cindva dirija.

Foto : I. Botin (A.P.N.)

În general, un caracter pozitiv dar uneori este și negativă.

Începând din deceniul șapte al secolului trecut, omul extrage și arde tot mai mulți combustibili minerali, înăpoid astfel atmosferei uriașe cantități de carbon — sub forma bioxidului de carbon — pe care plantele din epocile geologice trecute l-au utilizat la fotosinteza. În felul acesta, astăzi sînt trimise anual în atmosferă circa 20 miliarde tone de bioxid de carbon rezultat din activitatea industrială. Și totuși, această cantitate fabuloasă însumează abia 15 la sută din cea utilizată în aceeași unitate de timp de întreaga vegetație a Pământului în cursul fotosintezei și 20—25 la sută din ce consumă numai vegetația uscatului. S-a calculat, însă, că în jurul anului 2000 cantitatea de bioxid de carbon înăpoidată atmosferei va fi de 4—5 ori mai mare.

S-ar părea că, date fiind aceste condiții, vegetația planetei ar trebui să consume cu apetit sporit bioxidul de carbon pe care omul îl trimite suplimentar în atmosferă. A se întâmplă cel puțin cînd aerul din seră este artificial îmbogățit cu acest gaz. La proporțiile atmosferei nu se constată totuși același fenomen. Cea mai mare parte a bioxidului de carbon rezultat din activitatea industrială rămîne în atmosferă, din care cauză concentrația sa a crescut sensibil în ultimele secole. Estimații anticipative afirmă că în anul 2300, cînd omenirea va arde și mai mult combustibil mineral, concentrația de bioxid de carbon din atmosferă va fi de 1,5—2 ori mai mare. Ceea ce ar putea declanșa schimbări ale climatei și alte fenomene nocive.

Dar specialiștii nu se mulțumesc să constate o situație de fapt, ci îi caută și antidotul, în speță caută căi de intensificare a fotosintezei la scara globului, soluție sigură pentru desființarea surplusului de bioxid de carbon din atmosferă. Această activitate ar putea fi cel mai bine îndeplinită de plantele de cultură a căror creștere este dirijată, menținută și îmbogățită de om. Dar în momentul de față ele ocupă abia 12 la sută din suprafața uscatului și produc anual numai circa 7,5 miliarde tone de masă biologică organică.

Omenirea are însă mari posibilități de sporire a acestor indici. Suprafețele cultivate ar putea fi mărite, de pildă, de 1,5 ori. Randamentul luminii în fotosinteza ar putea, de asemenea, crește de la 1—1,5 la sută, cit este azi, la 4—5 la sută. Ceea ce s-ar concretiza în final într-o producție globală anuală de 30 miliarde tone. Pentru a obține această cantitate de masă biologică organică, plantele de cultură ar consuma anual circa 40 miliarde tone de bioxid de carbon, adică atît cît ar tri-

mite suplimentar în atmosferă industria în următorii 100—200 de ani.

Dar pentru a soluționa problema într-o perspectivă mai lungă, ar trebui antrenate în circuitul biologic și cantități mărite de alți factori productivi ca : apa, azotul, fosforul, potasiul. Pentru un spor de 20—25 miliarde tone de masă biologică plantele de cultură au nevoie, de pildă, de minimum 5000 kilometri cubi de apă. Precipitațiile căzute pe glob totalizează anual 107000 kilometri cubi de apă, dar numai 55000 sînt folosiți în fotosinteza. Ar trebui, prin urmare, căutată și o cale de folosire a apelor care se scurg fără folos în mări și oceane. Factorul azot are și el o situație similară. Pentru a asigura o recoltă suplimentară de 20—25 miliarde tone de masă biologică, producția mondială de îngrășămintele azotoase ar trebui sporită pînă la 230—300 milioane tone anual. Specialiștii socotesc că și acest lucru este posibil. Mai dificilă ar fi introducerea în circuitul biologic a unor cantități suplimentare de fosfor și potasiu. Dificilă dar nu imposibilă.

Încît omenirea poate spera că în viitor o putea totuși obliga vegetația Pământului să asimileze în procesul fotosintezei o cantitate mai mare de bioxid de carbon din atmosferă.

ELECTRONICĂ

Laserul la televiziune

Tehnologia laserelor se afirmă pe tot mai multe planuri. Acum citva timp un grup de cercetători electroniști a izbutit să realizeze proiectarea de imagini de televiziune-color pe un ecran uriaș, de 3x4 m, prin intermediul a trei lasere cu gaz care au emis pe lungimile de undă corespunzătoare trei culori fundamentale : roșu, verde și albastru. Acest ansamblu de lasere, dintre care fiecare avea o putere de 8 wați și opera printr-un sistem optic foarte elaborat, a furnizat imagini de o mare finețe și de o remarcabilă calitate a culorilor, vizibile chiar în plină zi.

Sistemul — ne informează presa de specialitate — utilizează pentru fasciculul roșu un laser cu krypton, iar

Laserul începe să se impună ca un excelent procedeu de proiecție a imaginilor de televiziune în culori.

pentru fasciculele albastru și verde lasere cu argon. Semnalele video strînse pe un receptor de televiziune color obișnuit sînt amplificate de circuite video speciale pînă ating tensiunea de 1000 volți. Astfel amplificate, semnalele acționează asupra fasciculelor laser prin mijlocirea a trei modulatori de lumină cu cristal. Fasciculele monocromatice modulate străbat un sistem de oglinzi care le reunește într-un singur fascicul-color, reluat apoi de un al doilea sistem în vederea baleierii ecranului.

Primul ansamblu asigură devierea o-

Fără cuvinte

rizontală și constă dintr-un „joc” de 16 oglinzi care se rotesc cu 60000 de rotații pe minut, viteza fiind în funcție de semnalele de sincronizare. Devierea verticală este asigurată de un „joc” de 24 de oglinzi, care se învîrtesc cu 150 rotații pe minut. Pentru ca aceste motoare să funcționeze cu viteză precisă necesară baleierii este nevoie de o vastă experiență în materie de comandă a vitezelor motoarelor electronice. În fine, după ce străbate aceste două ansambluri de deviere, fasciculul atinge ecranul uriaș, pe care „desenează” imaginea în același fel ca pensula electronică pe un ecran obișnuit.

Marele avantaj al utilizării fasciculelor laser în electronică este puritatea luminii furnizate, perfect monocromatică, în timp ce produsele fluorescente utilizate în mod obișnuit pentru ecranele televizoarelor au liniile colorate repartizate pe o parte relativ mare a spectrului. Fapt care și explică excelenta calitate a imaginilor obținute prin sistemul cu trei lasere. Dar, sînt de părere cercetătorii, procedeul mai trebuie experimentat, utilizarea curentă a prototipului fiind previzibilă abia peste cîțiva ani.

Din cauza puterii laserelor, durata lor de viață este deocamdată limitată la cîteva sute de ore. Dar mai puțin puternice, ele ar putea atinge 500 și chiar 1000 de ore de funcționare. În vederea sporirii randamentului vor trebui aduse o serie de ameliorări sistemului optic al ansamblului, în speță înlocuirea cristalului modulator de lumină cu fosfat de potasiu, cu un cris-

tal de molibdenat de galiu. Pentru moment, însă, nu s-au putut obține astfel de cristale decît cu dimensiuni fizice prea restrînse.

Dar, cu toate că mai există dificultăți, laserul și începe să se impună ca un excelent procedeu de proiecție a imaginilor de televiziune în culori. Aplicațiile sale includ, însă, și alte domenii : învățămîntul, simulările de zbor, cinematograful în aer liber etc. În toate aceste cazuri, ca și în altele, proiecția prin laser permite să se obțină imagini mult mai mari și mai reușite decît prin orice alt procedeu.

Poșta medicului

V. I. PUȘCĂȘU — Botoșani ; A. M. — București ; N. G. ATANASIE — București ; TOADER BOTOȘENEANU — Bistrița : În hipertrofia (adenom) de prostată tratamentul medical, cu hormoni androgeni sau estrogeni (Testosteron, Sintofolin etc.), vitamina E, extracte de prostată (Prostaveron, Raveron, Tadenan), antibiotice etc. au numai efecte paliative — la fel ca și băile calde de sezut — și numai în stadiul inițial al bolii. Cura radicală este numai cea chirurgicală, dar evident exclusiv la indicațiile medicului. În schimb, respectarea regulilor igiene-dietetice (evitarea condimentelor, afumăturilor, vinurilor, cafelei negre și ceaiului rugesc) poate înlătura unele din cauzele congestiei locale și suprasolicita-rează vezicii.

AUREL TEODORESCU (VRANCEA) — București : 1) Spasmul (sau mai corect hemispasmul) facial este o contracție bruscă, involuntară a tuturor mușchilor inervați de nervul facial. fără o etiologie precisă, și fără vreo legătură cu spasmele vasculare. Ca tratament se pot încerca galvanizări cu curenți slabi pe toată regiunea bolnavă sau ionizări intraauriculare și simultan transcerebrale cu calciu. Ca medicamente se pot lua bromuri (Bromoval), Scobutil, pulbere de Datura stramonium. Se mai poate încerca un tratament cu injecții de alcool — o jumătate de ml de alcool 50% în nervul facial. Acest tratament produce o pareză facială trecătoare, suprimând un timp spasmul ; 2) Citiți răspunsul dat sub V. I. Pușcășu — Botoșani ș.a.

SABINICA CIRLIGEL — București : Dragă Sabinica, în vîrstă de două luni și cîteva zile, ne grăbim să-ți acordăm prioritate și sintem siguri că ceilalți corespondenți mai vîrstnici n-au să se supere și să-ți spunem — de fapt lăticulul care scrie în numele tău — că nu-ți de glumit cu piodermitelile (abcesele) sugarilor. „Tratate băbește” ele se pot complica cu flegmoane și septicemie. Așadar, dacă nu pot fi înlăturate prin atingeri cu alcool iodat sau prîsnite cu soluție Rivanol la mie, abcesele formate trebuie neapărat deschise cu vîrf de bisturiului prin lățepătură, după care se aplică pulbere cu antibiotică (Cloramfenicol). Saprozan ; apoi se aplică pansament uscat, repetat zilnic, pînă la vindecare. Să nu-ți fie frică nici ție, nici lăticulul tău de „nenea” doctorul ; numai el te poate face sănătosă !

AUREL JUCU — București : Infarmația respectivă a fost publicată în binecunoscuta revistă franceză „Monitorul farmaceutilor”. Printre medicamentele regeneratoare ale memoriei produse de industria farmaceutică românească vă recomandăm Lecitina vegetală, Glutarom, Meclofenoxat. Dintre cele străine : Buerlectin, Akti-phos, Encephabol.

S.B. 13 — Sibiu : Embolia arterei centrale a retinei este, din nefericire, un grav accident vascular, care duce frecvent la orbire. Obstrucția poate fi consecința unui spasm care apare la un organism cu instabilitate neurovegetativă sau suferind de hipertensiune arterială, tulburări tiroidiene, de circulație periferică etc. Bolnavul trebuie să păstreze igiena și regimul alimentar indicat în bolile cardiovasculare. Ca tratament medicamentos vaso-dilatator : 20 injecții atropină 0,001 g retrobulbar, Tolazolîn 0,025 g, 3-4 comprimate/zi (doza inițială fiind de 1/2 cpr.), trinitrină (1% în soluție alcoolică), 3-3 picături subconjunctival. S-a mai recurs, însă fără rezultate constante, la masajul globului ocular, paracenteza camerei anterioare și chiar la iridectomie.

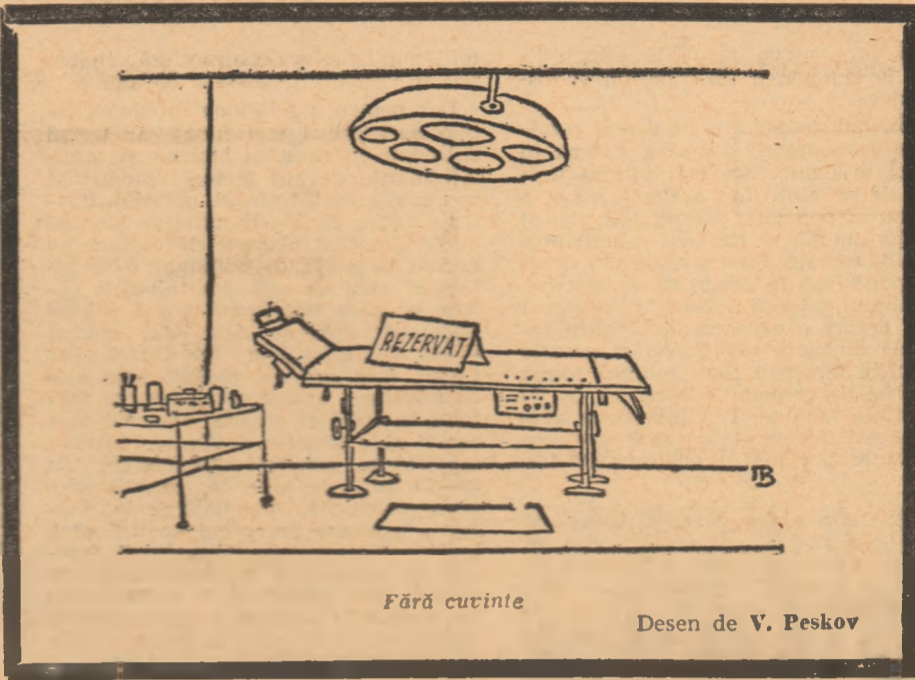
S.O.S. — Dej : INDESCRIFABIL. — Com. Poiana Blenchi, Jud. Sălaj : În general, bromurile (Bromoval, Bromosedin etc.) și Tioridazin 2-3 cpr/zi sînt reputeate prin efectele lor sedative la persoanele hiperexcitabile.

S. TURTURICA — Dej : Ciudată idee mai aveți ! Desigur că intervenția respectivă suprimă și unele zone erogene, dar de ce să recurgeți tocmai la ea ? Citiți recomandările date sub S.O.S. — Dej.

MIRELA BANU — Sibiu : Electrocoagularea pe bază de anestezie locală cu kelten este singura metodă de extirpare a alunițelor (nevii) care vă jonează din punct de vedere estetic. Operația se execută într-un serviciu clinic de dermatologie.

K. L. M. — Arad : GRECU VICTORIA — Orăștie : Petele așa zise „hepatice” (după culoarea lor asemănătoare cu cea a ficatului) ca și piștii (efelidele) sînt pete pigmentare cu un caracter adeseori familial și ereditar. Ca medicație curativă, se șterg zonele pigmentate zilnic (pe suprafețe limitate), timp de 4-7 zile cu următoarea soluție exfoliativă : Rp. Acid salicilic 3 g, rezorcină 15 g, glicerina 5 g, alcool de 70° 5 g. După ce pielea atacată se va coji, aplicați seara următoarea pomadă : Rp. Perhidrol și lanolină, câte 5 g, vaselină 20 g. În cazul cînd petele rezistă la procedeele menționate pot fi exfoliate prin atingeri cu soluție de fenol 30% sau prin crioterapie (criocauter cu vîrf ascuțit) sub presiune slabă 5-10 secunde, sedințe ce se repetă la 7 zile.

ILIE NICOLAE — București : După 18 ani de la instalarea peladei, nu vedem altă cale de refacere a podoabei capilare decît transplantul de oară, operație care după cite știm se realizează la Clinica dermatologică din Cluj și la Spitalul de traumatologie, chirurgie plastică și reparatoare din str. Arh. Minciu 7.

Fără cuvinte

Desen de V. Peskov

IGIENA ALIMENTAȚIEI

Șapte porunci pentru o bună digestie

Aparatul nostru digestiv este o mașină complicată care recepționează alimentele, transformându-le pentru ca organismul să le poată asimila. Muncă grea și laborioasă, deoarece toate piesele aparatului trebuie să funcționeze perfect și fără întrerupere zi și noapte. Într-adevăr, în cursul somnului digestia continuă iar dimineața, cînd ne trezim din somn, alimentele consumate cu o seară înainte se mai află în intestinul nostru (unde rămîn aproximativ 21 de ore). Buna funcționare a „mașinii de digerat” și a organismului nostru depinde deci de ceea ce mîncăm și de modul în care absorbim hrana. A mânca înseamnă un mare consum de energie pentru organism, întrucît numeroase organe au de împlinit funcții multiple. Prin urmare, cînd ne așezăm la masă :

1. SĂ NU FIM OBOSIȚI ! Dacă simțim obosiți cînd ne așezăm la masă aproape un sfert din hrană rămîne neutilizată, traversînd intestinul fără a fi digerată. Să nu ne așezăm deci la masă ruși de oboseală ori cu „sufletul la buze”.

2. SĂ MÎNCĂM LA ORE REGULATE ! Golirea stomacului se face încet și în faze succesive, în cursul cărora o mică parte din alimente trece în intestin. Acest fenomen durează cam trei-patru ore. Stomacul tritu-

Multe lucruri depind nu numai de ceea ce mîncăm, ci și de modul cum ingerăm hrana

rează alimentele care sînt transformate într-un gogoloș impregnat de sucuri gastrice : chimul. Dacă masa s-a terminat la orele 13, nu e recomandabil deci să începem a ronța după numai două ore alimente care să supraîncărcă stomacul.

3. SĂ MÎNCĂM CU POFTĂ ! Ca și glandele salivare glandele stomacului care secretă sucul gastric sînt excitate de reflexe nervoase, impresii senzoriale, cum sînt mirosul, vederea sau pur și simplu gîndul la unele alimente. E suficient să ne imaginăm o mîncare apetisantă pentru ca imediat stomacul să-și mărească secreția de suc gas-

tric. Dar cauza cea mai eficace este apetitul. Cînd ne place o anumită mîncare, tubul digestiv se umple de sucuri abundente și foarte active. Dimpotrivă, dacă mîncăm fără poftă, în silă sau din obișnuință, secrețiile descresc și digestia se încetinește. Nu trebuie deci să mîncăm numai ca să... mîncăm.

4. SĂ STĂM ÎNTR-O POZIȚIE CORECTĂ ! Ca să-și desfășoare normal activitatea, organele trebuie să se desțindă în voie, în special stomacul care se contractă pentru a tritura alimentele. Este deci contraindicat să stăm aplecați peste masă pentru a desena sau a citi după un prînz copios, întrucît în această poziție organele sînt comprimate și digestia se face mai greu.

5. SĂ MESTECĂM BINE ALIMENTELE ! Dacă dăm crezare dictonului latin : prima digestio fit in ore (digestia începe în gură), aceasta înseamnă că simțim datorită să mestecăm bine alimentele și să le îmbibăm de salivă înainte de a le înghiți. Și iată de ce : dacă mestecăm mult timp o imbușătură de piine, vom simți în gură un gust ușor zaharat. Acesta se datorește acțiunii unei substanțe chimice — ptialina — care transformă amidonul făinii (insolubil, pe care organismul nu-l poate asimila) în maltoză, un zahar ceva mai solubil. Or multe alimente conțin cantități apreciabile de amidon : piine, paste făinoase, orez, cartofi, fasole, mazăre etc. Nu are rost deci să înghițim de-a valma tot ce vedem cu ochii fără să mestecăm bine alimentele.

6. SĂ NU CITIM ÎN TIMPUL MESTECĂM ! În timpul digestiei aparatul digestiv trebuie să fie și el „alimentat”, iar alimentul principal al tuturor organelor noastre este singele. Dacă ne apucăm de citit, de studiat sau de scris la masă, creierul nostru, care are și el nevoie de hrană, ia aparatului digestiv singele ce-i este destinat, tulburîndu-l astfel funcționările. Iată de ce nu e bine să citim cînd stăm la masă.

7. ATENȚIE LA BAIE ! În cursul digestiei, organele aparatului digestiv sînt irigate din belșug cu singe. Dacă corpul este vîrit însă în apă, mai cu seamă în apă rece, se produce un aflus de singe în organele interne ; aparatul digestiv va fi atunci brusc supraîncărcat și adeseori poate rezulta un accident uneori mortal, numit „congestie”. Este deci mai prudent să așteptăm cel puțin trei ore după masă, după care ne putem scălda.

E BINE SĂ ȘTIM

Ceva despre arome...

Aromatele sînt plante ce emană un miros puternic și o aromă, de asemenea puternică și specială datorită — de cele mai multe ori — unor uleiuri esențiale, foarte volatile (care se eva-

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap est
, esculap esculap esculap
culap esculap esculap escu
p esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

poră ușor). De aceea aromatele trebuie încorporate alimentelor numai la sfîrșitul preparării lor, adică în momentul cînd mîncărurile sînt gata spre a fi consumate.

Folosirea curență a aromelor este recomandabilă, date fiind însușirile lor anti-putride și digestive. În salate și crudități se pot adăuga una sau mai multe din următoarele varietăți : usturoi, arpagic, mărar, pătrunjel (verdeață), salvie, tarhon, muștar etc. Există însă și multe alte plante aromate folosite de populația rurală și ale căror denumiri regionale ne sînt necunoscute.

În mîncărurile gătite se pot adăuga usturoi, capere, chimion, pătrunjel, salvie, șofran, foi de dafin, rozmarin, cimbru, ceapă, nucșoară.

La patiserie se folosește vanilia (de preferință în batoane), scorțișoara, anasonul, ghimberul, chimionul etc.

La brînzetură se adaugă chimion sau anason verde și adesea aluatul pentru piine și anumite patiserii se rulează deasupra acestor semințe ; ele contribuie la evitarea fermentării brînzei și permit o mai bună digerare a piinii și produselor de patiserie.

Dar aromatele nu sînt numai dezinfectante puternice, ci au și unele influențe binefăcătoare, dintre care o parte abia urmează a fi studiate atent. Căci s-a observat că aceste arome naturale stimulează nervii olfactivi (al mirosului) și cei ai papilelor gustului (nervii gustativi), favorizînd astfel secreția salivară și gastrică. Mai mult, se poate vorbi de pe acum despre acțiunea lor asupra glandelor endocrine a căror secreție o stimulează. Încît, să le acordăm cea mai mare importanță spre a ne apăra de boli.

ASPIRINA : ATENȚIE LA ABUZ !

Revista noastră a mai scris — și nu o dată — despre admirabilele efecte ale aspirinei.

Dar cercetări întreprinse în laboratoarele de fiziopatologie au demonstrat că acidul acetilsalicilic are și unele efecte nocive. E drept, ele se constată foarte rar și numai în cazul în care se face abuz de binecunoscutele tablete albe. În asemenea împrejurări aspirina mărește timpul de sîngerare și poate determina chiar leziuni ale mucoasei gastrice, care să ducă în ultimă instanță la ulcer.

Ca și acțiunea terapeutică, latura negativă a drogului nu se manifestă decît atunci cînd acidul acetilsalicilic este intact. Cu alte cuvinte, cu cît organismul o descompune mai încet, cu atît aspirina este mai eficientă, dar și mai periculoasă.

Viteza de descompunere variază foarte mult de la un individ la altul. Totuși teste efectuate asupra unui mare număr de persoane arată că scindarea acidului acetilsalicilic în organismul bărbaților reclamă o perioadă de timp mai scurtă — în medie cu 25 la sută — decît în organismul femeilor. Aceasta înseamnă că bărbații beneficiază într-o măsură mai mică de aspirină, fiind în schimb mai puțin expuși la riscuri.

Practica a confirmat cercetările de laborator. În rîndul celor care folosesc aspirina irațional și în doze masive, hemoragiile de diverse categorii, precum și ulcerele gastrice se întîlnesc mai frecvent la femei decît la bărbați. Ceea ce nu înseamnă, evident, nici că sexul tare poate abuza în voie de acest drog, nici că urmașele Evei trebuie să-l evite cu orice preț. Și pentru unii, și pentru ceilalți, regula de aur în orice medicație e utilizarea cu măsură și numai în caz de strictă necesitate.

SENEGAL

Dakarul — metropolă africană

Situat în stîncoasa peninsulă Capul Verde, extremitatea vestică a marelui continent african, Dakarul este, incontestabil, cel mai modern și mai frumos oraș din Africa occidentală. Scăldat aproape din toate părțile de Oceanul Atlantic, orașul îl domină cu edificiile sale, cu macaralele din port și cu coșurile fabricilor care trimit spre țării trimbe de fum.

Dakarul are circa 660 000 de locuitori și crește mereu. Pretutindeni sînt noi șantiere pentru construirea de case cu un etaj sau de edificii impunătoare. Populația e destul de amestecată. În afară de africani, care alcătuiesc majoritatea, mai există și mulți europeni și asiatici, lucru care poate fi ușor ob-

tru stocarea și desfacerea arahidelor și a altor produse agricole. De asemenea, guvernul controlează transporturile, telecomunicațiile și o parte din fondurile imobiliare.

De altfel, Senegalul a înregistrat în genere succese economice notabile. Pentru prima oară după patru ani (cînd a fost o secetă cumplită), anul acesta a beneficiat de o recoltă bună de arahide (900 000 tone) — principalul articol de export; producția de zahăr și bumbac și sectorul zootehnic se dezvoltă. Au fost construite fabrici de săpun, de spălare a bumbacului etc. S-au luat, de asemenea, măsuri pentru „senegalizarea” comerțului.

Intr-o dimineață însoțit de un tînăr

Dakar

Arteră centrală

servat pe bulevardul Lamine Guéye, principala arteră a orașului.

Vitrinele magazinelor și ale micilor dughene gem de mărfuri, dar clienții nu se prea îmbulzesc din cauza prețurilor mari. Căci Dakarul este cunoscut ca unul din orașele cu cele mai mari prețuri din Africa. Comerțul cu amănuntul, exercitat în nenumăratele prăvăliiore din pasaje și străduțe, este dominat de mauri și tuaregi, veniți din Mauritania vecină. Ca să vindă cît de cît ceva, aceștia își petrec nu numai zilele, ci și nopțile în prăvăliiore, unde mîncîncă și dorm. Își deschid astfel „magazinele” la 5 sau 6 dimineața și le închid în genere la 12 noaptea.

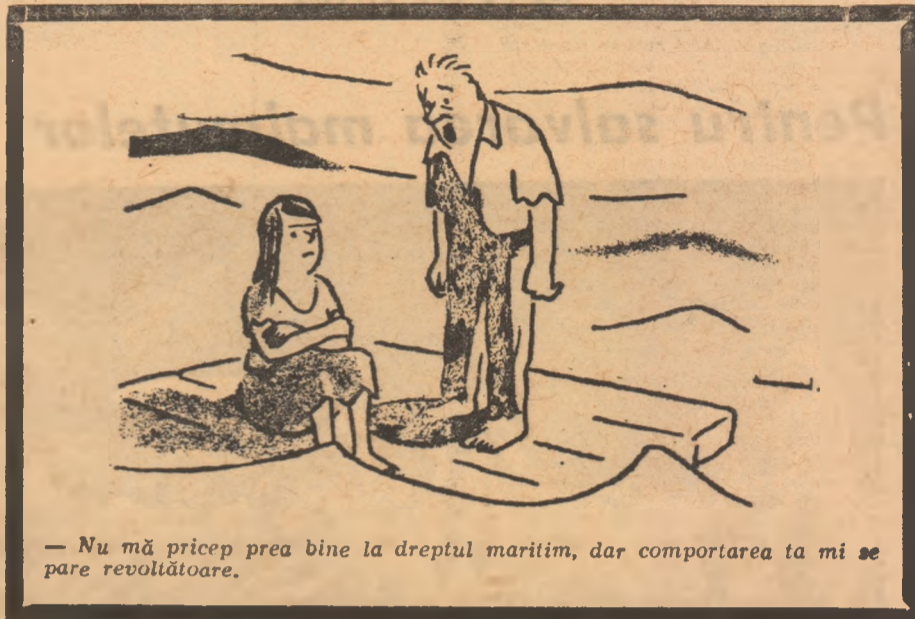
Comerțul en-gros și întreprinderile industriale se află în întregime în mina europenilor, sirienilor și libanezilor. În momentul de față guvernul ia însă măsuri pentru dezvoltarea sectorului economic de stat. Au fost înființate, de pildă, organizații guvernamentale pen-

savant, pe nume Sissoko, am pornit, la bordul unei vedete, spre insula Gore. După 20 de minute am și debarcat în insulă, ca să vizităm Muzeul de istorie.

Insoțitorul meu, specialist în istoria „continentului negru”, m-a ajutat să descopăr Gore deopotrivă leagăn al civilizației africane și monument al epocii coloniale. Insulița a fost mai întii ocupată de portughezi, apoi de olandezi, francezi, englezi și în sfîrșit, în secolul XIX din nou de francezi. Deci interesul deosebit pentru această fișie de pămînt african — insula se află la întretăierea unor importante căi de navigație care unesc Europa cu Africa, America și Asia — este ușor de înțeles. Pe vremea navelor cu pinze, Gore era un loc de popas, căci regimul vînturilor nu permitea străbaterea fără escală a zonei nordice a Atlanticului. Acesta putea fi parcurs fie pe un itinerar lung și primejdios pe lângă Islanda și Groenlanda sau, mai simplu și mai agreabil, de-a lungul coastei africane, via Gore, spre Natal în Africa de Sud ori, prin Santo Domingo spre Indiile Occidentale. Această din urmă rută era foarte ispititoare cînd era urmărit un triplu scop, anume: mici obiecte de podoabă din sticlă și alte flecușete cumpărate în Europa erau schimbate pe Coasta Scavilor pe robi africani, pe care apoi negustorii de carne vie îi vindeau la prețuri mari în America.

Acum Gore este un loc de turism și vilegiatură. Vizitatorii au la dispoziție un hotel luxos, amenajat în fostul palat al guvernatorului general, restaurante și taverne exotice. Printre olandri cu flori roz sînt amplasate elegante umbrele în culori vii și șezlonguri. Dar pentru copiii senegalezi, care au intrat în muzeu în urma noastră, aruncînd de jur-împrejur priviri pline de curiozitate, Gore era în primul rînd o școală. În care descopereau o importanță mărturie a trecutului Africii ce-i putea ajuta să-și făurească mai bine viitorul.

Intr-o seară calmă, cînd o boare răcoroasă înviora străzile, am pornit să vizităm Centrul cultural african din Dakar. Edificiul care îl adăpostește se

— Nu mă pricep prea bine la dreptul maritim, dar comportarea ta mi se pare revoltătoare.

află într-un cartier tipic african, în mijlocul unor căsuțe fără etaj.

La intrare am fost primiți de un senegalez înalt care ne-a condus mai întii la bibliotecă, mică dar foarte frecventată judecînd după numărul de cititori din sală și după patina cărților. Apoi am fost invitați să vizităm o expoziție de pictură a unor autori tineri. După care am asistat la un spectacol dat de artiști amatori.

Centrul cultural african este vizitat mai ales de tineri. Activitățile sale sînt o manifestare a bogatei și variatei vieți culturale a capitalei senegaleze. Intr-adevăr și acum se vorbește despre primul Festival mondial de artă neagră, care s-a desfășurat acum cîțiva ani la Dakar. În fosta reședință a guvernatorului general poate fi văzută o expoziție cu capodopere ale artei africane inaugurată în timpul Festivalului. Pe zi ce trece, numărul celor dornici să admire obiecte de podoabă senegaleză, figuri de bronz ale unor regi ai Dahomeiului, măști rituale din Camerun crește.

În cursul șederii noastre la Dakar, ziarele au anunțat că proiectul de buget pe exercițiul financiar 1972—1973 prevede o sporire considerabilă a sumelor alocate pentru nevoi culturale și sociale. Politica de incurajare a renașterii și dezvoltării vechii culturi naționale, expozițiile frecvente, primele succese în literatură, cinematografie și pictură sînt tot atîția factori care consolidează faima Dakarului ca unul din marile centre culturale din Africa.

N. Merzliakov

NORVEGIA

Comoara din insula Runde

Tînărul biolog suedez Stefan Persson studiază asiduu efectele poluării asupra algelor. Dar, într-o bună zi din vara asta, cercetările sale l-au ajutat să facă o descoperire uimitoare. Cufundat în mare, la o distanță nu prea mare de fund, a zărit niște tufe de alge de trei metri înălțime și pîrînd a înconjura o groapă întunecată. Curios să afle despre ce-i vorba, biologul s-a apropiat mult și curînd a remarcat că groapa era presărată cu niște pietricele plate. Una dintre ele avea chiar o inscripție. Și toate erau galbene...

„Groapa” dintre alge era plină cu monede de aur și argint bătute în Spania în secolul XVII. Nici Persson și nici ceilalți tovarăși ai lui care coborîseră în apă — inginerul suedez Gustafsson și negustorul norvegian Eystein Krohn Dahle — nu sînt căutători de comori, cum mai există foarte mulți. Încît numai din întîmplare, în cursul unei furtuni, și-au adăpostit vasul, „Mercur II”, lângă farul din Kvalneset (Nas de balenă), în insula Runde, la vest de coasta norvegiană.

Or, exact acolo a naufragiat, într-o noapte de martie a anului 1725, corabia cu trei catarge „Akerendam”.

„Navă-casier” a companiei olandeze Indiile de Est, „Akerendam” transporta toate salariile funcționarilor și o cantitate de mărfuri spre Indonezia. N-a existat nici un supraviețuitor, deci împrejurările naufragiului au rămas necunoscute.

După cum atestă arhivele norvegiene din secolul XVIII, în mare sau pe țărmul ei s-au găsit atunci cîțiva saci cu monede de argint. Dar sacii au dispărut fără urmă.

În zece zile, cei trei arheologi amatori au scos la suprafață 40 000 de monede, însumînd 600 de kilograme de argint și 25 de kilograme de aur. Este pentru prima oară cînd o mare europeană a dezvăluit astfel de bogății. Valoarea totală a comorii este evaluată la 600 000 de dolari. (după alte surse la 2 milioane de dolari). Unele piese: ducați de aur bătuți la Utrecht, taleri spanioli și reali gravaiți grosolan, fabricați de conchistadorii spanioli din argint furat de la incași și azteci, au o enormă valoare pentru colecționari.

Depusă în niște lăzi vechi pentru depozitarea heringilor, comoara a atras la bordul navei „Mercur II” un mare număr de curioși. Cei trei arheologi fără voie: biologul, inginerul și negustorul, și-au continuat, însă, explorările. Căci, dacă e să se dea crezare arhivelor, pe fundul mării ar mai exista 30 000 de monede care-și așteaptă descoperitorii.

Dar în timp ce neobosiții specialiști suedezi și negustorul norvegian coborau în apa rece a mării, guvernul Olandei, socotindu-se moștenitorul legal al Companiei Indiilor de Est care și-a în-

Dacă e să dăm crezare arhivelor, în afară de cele 40 000 de monede recuperate, pe fundul mării mai sînt încă 30 000

cetat activitatea în 1798, a cerut prin justiție să-i fie înapoiată comoara.

Pe de altă parte, guvernul norvegian a declarat că banii nu pot fi socotiți încărcătură obișnuită a unei nave și că, în consecință, conform dreptului maritim, ducații, telerii și realii aparțin statului în ale cărui ape teritoriale au fost găsiți, cu alte cuvinte Norvegiei.

Acum, după ce au transportat comoara în încăperile blindate ale Băncii centrale norvegiene, scufundătorii își fac multe planuri. Biologul visează să-și continue studiile, inginerul să aibă o firmă proprie, iar negustorul să-și mărească magazinul. Dar descoperirea lor îi stimulează la noi proiecte și pe insularii din Runde care au hotărît să caute pe cont propriu alte epave. Într-adevăr, se afirmă că în 1588, în timp ce transporta mai multe tone de aur și argint, o caravelă spaniolă din Invincibila Armada s-ar fi scufundat lângă insula Runde.

La rîndul lor, experții opinează că bătălia juridică se va termina printr-un compromis și că comoara va fi împărțită între toate părțile interesate. Într-adevăr, în multe țări comorile sînt împărțite în părți egale între posesor și cel care a descoperit-o.

A. Ignatov

gLOBUL
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

CA LA ELE ACASĂ

Pentru salvarea maimuțelor

In pădurea de lângă Suhumi

Maimuțele, ca și multe alte animale de altfel, se împuținează îngrijorător. O cauză esențială ar fi, se pare, tăierea pădurilor în regiunile lor de baștină, construcția de noi orașe, sosele, căi ferate în zonele respective. Încît o seamă de primatologi au ajuns la concluzia că la sfîrșitul secolului nu vor mai exista maimuțe în libertate, ci numai în rezervații și grădini zoologice, dar și acolo în număr mic.

Avînd în vedere această situație, Institutul de patologie și terapeutică experimentală din Suhumi experimentează de mai mulți ani capacitatea maimuțelor de a se aclimatiza în această zonă, dar nu în condiții speciale, ci în condiții naturale. La început, mulți specialiști au considerat cu scepticism această îndrăzneată idee. Într-adevăr, era greu de admis că sensibilele animale tropicale se vor obișnui cu iernile din această zonă cînd pămîntul este acoperit de zăpadă și temperatura coboară uneori pînă la minus 10—11 grade! Și totuși, maimuțele au suportat destul de ușor lipsa căldurii tropicale: printre animalele care au iernat în voliere deschise nu s-au constatat mai multe îmbolnăviri decît printre maimuțele de control, ținute peste iarnă în încăperi încălzite.

Mult interes a stîrnit, de asemenea, comportarea animalelor în aceste condiții neobișnuite pentru ele. Întocmai ca oamenii, maimuțele umblau prin zăpadă numai pe poteci. Unele mai năzdrăvane luau, însă, zăpadă cu la-bele posterioare încercînd să facă bulgări. Dar, nefiind psihologi, specialiștii institutului și-au concentrat atenția mai ales asupra rezistenței animalelor la temperaturi joase. Și au observat, cum am mai spus, că ele nu s-au îmbolnăvit mai des decît „acasă” și că arătau destul de vioaie.

Aceste constatări nu l-au surprins, de fapt, pe cunoscători, întrucît, contrar unor păreri foarte răspîndite, maimuțele au deseori de luptat și în regiunile lor de baștină cu variații brusce de temperatură. Pavianii, de pildă, urcă în munți pînă la altitudini mari, unde temperatura este foarte coborîtă. Exploratorii au semnalat apoi chiar o varietate de maimuțe, mari amatoare de căldură, care au supraviețuit în zone unde ziua temperatura era de 50 grade la umbră, iar noaptea cobora pînă la zece grade. Iar specialistul sovietic Cernișev a ținut mai mulți ani în apropiere de Moscova un mic grup de macaci în voliere acoperite doar cu un strat de fîn.

Experiențele de la Suhumi au fost făcute pe un grup de 20 de paviani hamandrii aduși din Etiopia. După un sever control medical, ei au fost ținuti un timp în două voliere — plasate în mijlocul pădurii — una închisă, alta deschisă. Maimuțele, care puteau ieși din volieră de cîte ori aveau chef, nu s-au depărtat însă prea mult de voliera închisă. Animale gregare, pavianii în libertate au preferat să rămîină cît mai aproape de restul grupului, revenind la volieră chiar după expediții mai lungi în căutarea hranei — care era împrăștiată prin toată pădurea. În curînd vor fi lăsate libere și maimuțele din

voliera închisă și atunci celelalte le vor „informa” despre „descoperirile” lor. Acesta este, de altfel, unul din scopurile experienței. Altul este înmulțirea maimuțelor în noile condiții.

MICĂ ENCICLOPEDI

Zbuciumata
carieră
a roboșilor

Istoria oamenilor mecanici a început, se pare, în secolul XVIII. În 1770 ceasornicarul elvețian Pierre Jacques Droz, asistat de băiatul său de 16 ani, a construit primul copist mecanic. Băiatul moștenise și el ceva din talentul tatălui său și după patru ani a făcut el însuși un „desenator”. Iar mai tîrziu ambii mecanici, tatăl și fiul, au asamblat o „cîntăreață”.

Prezența la Paris în cadrul unei expoziții, oamenii mecanici ai celor doi Droz au făcut mare vîlvă. Parizienii au venit cu mic, cu mare să vadă copistul de mărimea unui copil de cinci ani care, instalat la o masă pe măsura lui, scria de zor cu pana cuvinte și chiar fraze; un desenator care fie că schița cu creionul portrete, fie că stătea dus pe gînduri de parcă ar medita la un nou subiect; în sfîrșit fetița cîntăreață îi distra pe vizitatori cu frumoasele-i melodii pe care le cînta la armonică, iar la sfîrșit le mulțumea inclinîndu-se grațios.

Incurajat de marele succes de care s-au bucurat oamenii mecanici la Paris, Droz s-a gîndit să-i prezinte și în Spania, pe care o vizitase cu puțin

— Doar am spus destul de tare!
spălatul părului!!!

timp înainte. Nemaifiind însă tînr, Pierre Droz l-a propus fiului său să plece singur. Tînrul a acceptat bucuros și, curînd, a pornit într-o lungă călătorie care avea să fie însă plină de peripeții.

Mica ambarcație cu pinze cu care pornise la drum Droz-junior a naufragiat nu departe de țarmul spaniol. Deși a izbutit să-și salveze tot avutul, mai tîrziu tînrul mecanic avea să constate că „oamenii” săi nu mai aveau mecanismele în stare perfectă. A trebuit să-i demonteze piesă cu piesă, pînă la ultimul șurub, ca să-i curețe de rugină. În cele din urmă Droz a izbutit să deschidă o expoziție la Madrid. Dar chiar a doua zi Inchiziția l-a arestat, invinuindu-l de magie. Cînd, după mulți ani, a ieșit în sfîrșit din închisoare și s-a întors în patrie, a aflat că tatăl său murise de o lună. Tînrul Droz n-a mai trăit nici el mai mult de un an.

În vremea aceea se găseau la Madrid doi foarte bogați negustori francezi. Aflînd că oamenii mecanici ai familiei Droz erau în mîinile „sfinților părinți”, ei au început tratative pentru răscumpărarea mecanismelor. Suma oferită de negustori a fost repede acceptată de inchișitori dar, la fel de repede, a fost apoi interzisă prezentarea în public a automatelor. Încît oamenii mecanici au fost surghiuniți a doua oară. Au mai fost pomeniți abia în 1830, cînd au fost „eliberați” tot de doi francezi, care au pornit cu ei într-un lung turneu, din nou nu lipsit de peripeții, din care au revenit totuși, într-un tîrziu, în patrie unde se află și astăzi expuși într-un muzeu.

Tot pe la sfîrșitul secolului trecut făcea mare vîlvă, de astă-dată în America, un alt om mecanic, înalt de doi metri, acționat de o mașinărie cu abur ascunsă înăuntrul lui. Constructorul, un oarecare J. Moore, îl purta prin sate și orașe ca pe servitorul lui. De fiecare dată cînd pornea, robotul făcea mai întii cîțiva pași normali, apoi începea însă să meargă din ce în ce mai repede pentru ca, la sfîrșit, să ajungă la 14 kilometri pe oră. Omul cu abur al lui Moore își trăgea numele de la pasiunea lui pentru fumat: tot timpul cît

Omul cu abur al lui Moore

mergea, trăgea mereu din țigară lăsînd în urmă-i nori de fum.

Secolul nostru a rezervat oamenilor mecanici alte „atribuții”. Presa vremii a relatat, de pildă, în 1931 vizita la Berlin a inginerului englez W. Richards și a omului său mecanic „Eric”. Robotul semăna cu un cavaler feudal, care, în afară de faptul că știa să meargă, mai avea și darul vorbirii:

M. Iuliev

LECTIA DE ADIO

Cu pleoape grele

Clinica de psihiatrie „S. S. Korsakov” din Moscova. Amfiteatrul, plin pînă la refuz, fremăta parcă. Cum se explica această neobișnuită afliuență și emoția care stăpînea auditoriul? După 48 de ani de activitate prof. V. M. Banșcikov, directorul clinicii, își

varia
ia varia varia v.
varia varia varia v.
varia varia varia varia v.
aria varia varia varia var
varia varia varia varia v.
aria varia varia varia varia v.
varia varia varia varia varia v.

țineea lecția de adio, discutînd și demonstrînd încă o dată metoda pe care o îndrăgise în cursul întregii sale cariere: terapia prin hipnoză. Mediile

După expunerea de principii, a urmat demonstrația practică

și le alesese dintre auditori — asistenti și studenți.

El însuși excelent hipnotizator, prof. Banșcikov a fost însă întotdeauna de părere că nu toți medicii pot utiliza această metodă, dar că toți trebuie să fie familiarizați cu psihoterapia, care include atît hipnoza cît și autoantrenamentul. Printre exemplele tipice el cita durerile de cap fără cauză organică și rebele la medicamente, care dispar deseori definitiv după o singură sesiune de hipnoză. Iar unor anomalii de ritm cardiac, care nu au la bază modificări organice, le poate veni de hac, arăta el, autoantrenamentul: o dată familiarizat cu acesta, bolnavul învață să oprească singur crizele, deoarece nu se mai teme de ele.

Fiind o autoritate în psihiatrie, prof. Banșcikov a fost întrebare, cu prilejul ultimei lecții, și ce rol va juca această disciplină în viitorul apropiat. „Un rol din ce în ce mai important, a răspuns el, determinat de două tendințe ale evoluției sociale: în primul rînd încordarea crescîndă rezultată din ritmul de viață și din suprasaturarea cu informații. Este normal ca această tendință să fie însoțită de o suprasolicitare psihică a omului. În al doilea rînd, o puternică socializare a psihiatriei, adică pătrunderea ei în toate domeniile vieții sociale, unele foarte îndepărtate de medicină ca: industria, agricultura, arta și știința.

Specialistul și-a exemplificat afirmația cu următoarele două cazuri. Un muncitor este trimis de serviciul personalului să lucreze la banda rulantă. Dar psihologul și psihiatrul stabilesc că, din cauza ritmului său de somn și veghe, capacitatea sa maximă de muncă se manifestă în două jumătate a zilei. Așadar, el n-ar putea da randamentul cerut în schimbul de dimineață... O fată visează să devină actriță și se înscrie la un institut de artă dramatică. Dar poate fi ea actriță? Psihologul și psihiatrul descoperă la dînsa un ritm lent al asociațiilor, înclinația spre o stagnare emoțională. Ea nu reacționează, nu se adaptează destul de repede dacă partenerul își schimbă cît de cît jocul față de repetiția precedentă...

Așadar, în viitor consultantul ideal pentru muncitor, actor, cosmonaut etc. va trebui să posede cunoștințe psihologice și psihiatrice. În afară de analiza constituțională a fiecărui candidat, el va avea și misiunea de a-i ajuta să-și modifice calitățile care stau în calea meseriei dorite. Or, psihiatrul poate acționa cel mai eficient în acest sens.

CASA PRIETENIEI ROMÂNNO-SOVIETICE — BUCUREȘTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR
in perioada 21—26 octombrie 1972

Simbătă 21 octombrie, ora 19: Ciclul: „Un sfert de veac de la proclamarea republicii”. Simpozion: „Ampla valorificare a resurselor umane și materiale în procesul dezvoltării”. Vor vorbi: **prof. dr. docent Victor Tufescu, prof. univ. dr. Vladimir Trebici, conf. univ. Aurelian Cosmaschi.** Urmează filmul documentar „Pădurile viitorului” și un film artistic.

Duminică 22 octombrie, ora 10,30: Manifestare pentru tineret. Rubrica: „Cum ne formăm ca oameni multilateral dezvoltati” în dezbateri: „Modalități și criterii ale autoeducației”. Va vorbi **dr. Liubomira Miros, cercetător științific principal la Institutul de filozofie.** „Dimensiuni morale ale tinărului revoluționar”. Va vorbi **Vasile Zamfirescu, cercetător științific la Institutul de filozofie.** Urmează filmul documentar „Printre tineri” și un film artistic. **Ora 19:** Ciclul: „Inițiere în cultura muzicală”. Lecția: „Universul uman al muzicii”. Va vorbi **Doru Popovici, compozitor.** Urmează un recital vocal-instrumental susținut de soliștii: **Oana Velcovici — pian; Corina Bura — vioară; Ingeborg Lehrer — soprană; Virginia Manu — soprană; Sanda Ilica — soprană; Alexandra Zorleanu — pian; Lucia Stumpf — pian; Doina Micu — pian; Rodica Lixandru — soprană; Georgeta Dumitru — soprană.** Și un film artistic.

Marți 24 octombrie, ora 19: Ciclul: „Probleme contemporane ale educației”. Colocviul: „Orizontul cunoașterii și realizarea spirituală a omului”. Participă: **prof. univ. dr. Ștefan Georgescu, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice, prof. univ. dr. Paul Popescu-Neveanu, prof. dr. docent I. Th. Riga.** Colocviul va fi condus de **Octavian Neamtu, doctor în filozofie.** Urmează filmul documentar „In Țara Severinului” și un film artistic.

Miercuri 25 octombrie, ora 19: Ciclul: „Arhitectura secolului XX”. Va vorbi **conf. univ. arh. Hardt Dorian.** „Sistemizarea teritoriului în viitorul peisaj al patriei”. Va vorbi **conf. univ. arh. Grațiana Halmagiu.** „Arhitectura ansamblurilor social-culturale”. Va vorbi **conf. univ. arh. Radu Patrulius.** Urmează filmul documentar „Orizont științific” și un film artistic.

Joi 26 octombrie, ora 19: Rubrica: „Orizont științific sovietic”. Simpozion: „Electronica — propulsor al progresului tehnic în U.R.S.S.” Va vorbi **prof. univ. dr. ing. Vasile Cătuneanu, decanul Facultății de electronică al Institutului politehnic București.** „Etnografia sovietică și cercetarea culturii popoarelor”. Va vorbi **dr. Ion Vlăduțiu, director adjunct științific al Institutului de etnografie și folclor.** „Performanțele betratroanelor sovietice”. Va vorbi **dr. ing. George Baciu, șeful laboratorului de betratroane al Institutului de fizică atomică.** Urmează filmul documentar „Meditații despre magnetism” și un film artistic.

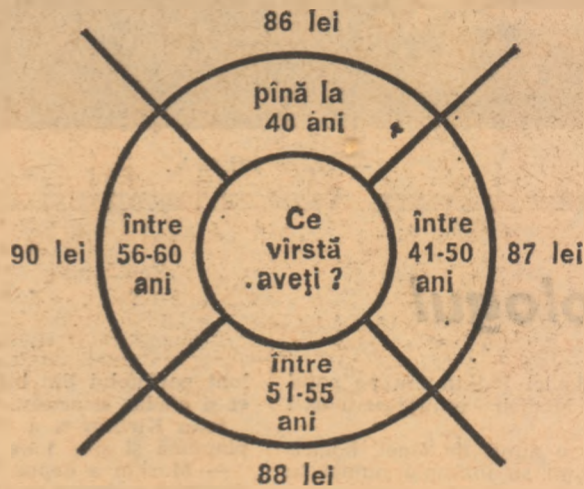
STIMAȚI CITITORI,

Dacă doriți ca un copil sau oricare altă persoană care vă este scumpă să primească o sumă de bani după un anumit timp, faceți economii chibzuite, în așa fel ca până la data respectivă să strângeți suma. Ce se întâmplă, însă, dacă, între timp, decedați? Persoana respectivă rămâne fără sprijinul dv.

Asigurarea cu termen fix soluționează această problemă. Cu ajutorul ei puteți garanta ca persoana aleasă de dv., după un timp stabilit tot de dv. (nu mai mic de 5 ani, nu mai mare de 20 ani), să primească suma (cel puțin 10 000 de lei), indiferent dacă, la acea dată, dv. veți mai fi sau nu în viață.

Costul acestei asigurări este convenabil.

Ca să asigurați, de exemplu, unei persoane o sumă de 10 000 lei, veți plăti lunar, la ADAS, timp de 9 ani, sumele de mai jos:

Foarte important:

- 1) Totalul primelor de plată ale dv. este, în toate cazurile, mai mic decât suma care se va plăti de către ADAS.
 - 2) În caz de deces al asiguratului (persoana care a încheiat contractul de asigurare) chiar numai după câteva zile de la semnarea contractului (din cauză de accidente sau boli infecțioase acute) sau după 2 ani (din alte cauze), asigurarea rămâne în vigoare fără să fie nevoie a se mai plăti în continuare prime de asigurare, urmînd ca ADAS, la împlinirea termenului fix stabilit în contract, să plătească suma asigurată beneficiarului (persoana desemnată în contract).
 - 3) În cursul contractului de asigurare se poate schimba oricînd persoana desemnată a primi suma asigurată.
- Asigurarea cu termen fix se poate încheia la responsabilii cu asigurările din întreprinderi și instituții, agenții și inspectorii de asigurare sau, direct, la orice unitate teritorială ADAS. Informații suplimentare puteți obține din aceleași locuri.

I.I.S.
„11 IUNIE”
GALATI

Cal. Prutului nr. 50 A.
Telex : 240015
Telef. 13590

Produce și livrează fără repartiție următoarele produse: găleți zincate, paturi metalice pentru copii, paturi tip spital, internat etc., timplărie metalică (uși, ferestre), casmale, lopeți, greble. Cutii pentru lacuri și vopsele, eutii cremă etc.

hanul

cheia

BUCURIA UNUI POPAS RECONFORTANT

In stațiunea climaterică CHEIA de la poalele munților Ciucas, la 880 m altitudine o incântătoare unitate turistică a cooperăției de consum.

RECOOP

COOP

- camere confortabile
- restaurant
- posibilități pentru excursii în împrejurimi: la cabanele Muntele Roșu și Ciucas, la mănăstirea Suzana.

IDEALUL turiștilor este de a vizita turnul din Pisa.

Idealul tuturor este un aspirator „IDEAL”.

- IDEAL poate fi utilizat și pentru pulverizarea lichidelor neinflamabile.
- IDEAL are un consum redus de energie electrică (15 bani pe oră).
- IDEAL — preț de vînzare 800 lei, poate fi cumpărat și cu plata în rate lunare.

Fotografiile se amuză

— Ei, ce știi tu !..

Psihologul

Ivan Kirillovici Palkin era pe patul de moarte. Medicii renunțaseră să-l mai consulte.

— Nu mai e nimic de făcut, hotărâseră ei. Minuni se întâmplă numai la loterie.

Începuseră să-l și spele pe mâini, când au venit să-și ia adio colegii de serviciu. În frunte cu însuși directorul nostru, care i-a spus cu glasul sugrumat de emoție:

— Adio, scumpul nostru Ivan Kirillovici. Ai fost un băiat bun. Păcat că n-ai terminat darea aia de seamă. Și când te gîndești că trebuia să o predați de două săptămîni. Ne-ai cam tras pe sfoară... dar te iertăm.

Palkin zăcea în pat și nu reacționă de fel. Colegii l-au sărutat și tocmai se pregăteau să plece cînd a intrat Derikov, care se angajase recent la noi.

— Ce s-a întâmplat? — s-a mirat el — gata, plecați? Ce vă grăbiți așa? Să ne așezăm puțin, să bem un ceai... Cînd o să ne mai întîlnim așa, ca în familie?

— Ssst! — l-au apostrofat ceilalți. Ca să vezi de ce-i arde lui acum!

— Dar ce, chiar așa rău stau lucrurile?

— Medicii spun că nu mai sînt speranțe.

— Ei, parcă medicii nu pot să greșească... — a replicat Derikov. Ce-i aia fără speranțe?

— Da, așa au spus, că nu mai e nimic de făcut.

Cuvintele astea au părut să-l atingă pe Derikov unde-l dorea mai tare.

— Asta o să mai vedem noi! Doctorii nu știu decît să prescrie medicamente, dar să privească omul în suflet, asta nu. Descompun orice boală în viruși și te fac praf imediat. Dar fiecare om are niște rezerve nebănuite în suflet.

— Ce fel de rezerve? — s-au minunat colegii de birou. Ce crezi că ai să descoperi în sufletul lui Palkin? N-ai de ce te agăța acolo.

— Merită totuși să încercăm — a insistat Derikov. Eu îl cunosc pe Ivan Kirillovici mai de mult. E un om cumsecade, mă rog, nici prea cumsecade, dar... În ultima vreme a fost cam slăbit, dar treaba asta e remedială.

Și Derikov s-a așezat pe pat lîngă muribund. Pulsul acestuia abia mai bătea.

— Auzi, Ivan Kirillovici — i-a spus Derikov — am niște noutăți pentru dumneata. Știi, Vaskin a fost dat afară.

Palkin s-a îmbujorat puțin.

— Da — a continuat Derikov — chiar așa i s-a spus: „pentru dezorganizarea producției și decădere morală”.

Palkin a respirat profund și pulsul i-a devenit mai regulat.

— Și lui Denisov i-a plecat nevasta. A fugit și nu i-a lăsat măcar un bilețel.

Ivan Kirillovici a clipit dintr-un ochi și a zîmbit abia perceptibil.

Derikov a continuat cu amănuntele:

— Și dacă barem ar fi plecat singur, dar a luat toate lucrurile din casă. Cînd a ajuns Denisov acasă, apartamentul era gol.

Palkin a deschis și celălalt ochi și s-a ridicat de pe pernă.

— Lui Murkin i s-au furat 200 de ruble — și-a mai amintit Derikov. I-au

luat portofelul din buzunar și avea în el și cheile, și actele...

Ivan Kirillovici a scos mina de sub plapumă și și-a vîrsat fața.

— Murkin a deșert la comitetul sindicatului o cerere de împrumut nerambursabil.

Palkin a pîlîț și a căzut din nou pe pernă.

— Nu, stai liniștit, nu i s-a dat împrumutul — a adăugat Derikov, agîțindu-și mințile.

— Cum puteți tulbura în așa hal un bolnav? — a intervenit indignat doctorul. Dacă-i stimulați vitalitatea, o să apară imediat criza.

— M-m-m... — nu-și amintea Derikov ceva care să se potrivească momentului. Ah, da! Bătațul lui Jorin n-a intrat la facultate. I s-a infundat! Povarov și-a lovit mașina. Valeriankin n-a căpătat ordinul de repartiție pentru apartament...

În clipa aceea Palkin și-a scos picioarele de sub plapumă, a încălțat papucii și a roștit cu un ton foarte cordial:

— Stai puțin, îmi povestești după aceea. Mă duc să pun de ceai. Zău, stăm așa fără nimic în gură...

A luat ceainicul și s-a dus în bucătărie.

N. Elin, V. Kașeiev

Monstrul

Eram cercetător științific. Ore întregi adunam sau înmulțeam niște cifre care nu-mi spuneau nimic. În plus, nici salariul nu-mi ajungea. Apoi mă înscrisesem la mașină, dar nu aveam alte venituri suplimentare.

Tocmai atunci am aflat că institutul nostru avea nevoie de o femeie de serviciu. M-am prezentat dar la serviciul personal să mă angajez. Cei de la cadru s-au cam mirat, dar au studiat cu atenție actele, s-au gîndit puțin și în final au aprobat angajarea mea.

De atunci abia așteptam sfîrșitul programului. Mă mai rețineau, chipurile, citeva treburi pînă după ce plecau colegii, după aceea îmi scoteam repede sacoul, cravata și începeam să robotesc: spălăm pe jos, curățăm pereții, ștergeam praful. Mă descurcam grozav în noua mea postură. Făceam totul într-o dispoziție excelentă. Cum luam cirpa în mină parcă mă învioram.

Iar dimineața alergam la institut înaintea celorlalți, făceam ordine prin birouri, apoi îmi călcam pe inimă și mă apucam de plicticoasa mea muncă de cercetare. Dar tot timpul mă uitam la ceas și așteptam ora plecării, ca să mă pot ocupa de munca mea preferată.

Într-o zi, pe panoul de onoare s-au așezat noi fotografiile de frunțăși în producție. Colegii au alergat într-un suflet să le vadă. M-am dus și eu. Și, ce credeți că am văzut? Fotografia mea sub care scria: „Femeie de serviciu V. I. Sereghin”.

Bineînțeles, colegii s-au amuzat copios. Eu, pe de o parte, mă simțeam mîgălit că munca mi-era apreciată, pe de alta puțin jignit; eram doar și cercetător științific. Aveam preocupări variate. Oricum, colegii de birou m-au apostrofat: „Nu se face —

spuneau ei — ca un cercetător să lucreze ca femeie de serviciu”. Dar de ce nu se putea ca femeia de serviciu să fie cercetător? Uitaseră, probabil, că orice muncă e o cinste. Cînd le-am spus asta s-au calmat.

Peste cîteva zile am fost chemat de director:

— Sereghin, începînd de astăzi îți desfacem contractul de muncă. Ești un cercetător fără perspective și nu mai avem mari speranțe în dumneata.

— Cum așa, Piotr Petrovici? — am replicat — am fost de atîtea ori felicitat pentru munca mea, sînt și pe panoul de onoare...

— Acolo ești ca femeie de serviciu. Ca femeie de serviciu te prețuiește toată lumea, dar ca cercetător științific nimeni. Bilet la casa de odihnă ți-am dat tot ca femeie de serviciu, diploma de frunță, la fel. Ca femeie de serviciu te acceptăm cu plăcere în continuare.

A doua zi am ajuns la institut ca de obicei, dis-de-dimineasă. Abia terminasem de spălat pe jos cînd, privind în urmă pe coridor vîd niște picioare încălțate în ghețe murdare, minjite de umă. Erau ale directorului. Nu m-am putut abține și am strigat:

— De ce murdăriți cimentul, nu vedeți că abia l-am spălat?

— Vă rog să mă scuzați — s-a fîșit directorul — am uitat să-mi șterg picioarele.

— Acasă nu mai uitați, v-ar pune nevasta să curățați imediat.

— Altă dată n-o să se mai întîmple — a balborosit directorul și a intrat în birou.

În timpul pauzei de prînz m-am dus să-i fac ordine în birou. Pe parchet erau împrăștiate hirtii, în vaza de flori erau mucuri de țigară... M-am infuriat din nou:

— De ce nu respectați munca femeii de serviciu? — am zberlat eu.

Directorul s-a rușinat puțin:

— A fost o ședință...

— Cunoșc eu ședințele astea; am eu ac de cojocul lor. Data viitoare vă pun să curățați singuri.

Directorul a mormăit ceva și a ieșit din birou.

A doua zi, în timp ce spălăm iar cimentul am văzut picioarele directorului, nu chiar la fel de murdare ca în ziua precedentă, dar, oricum, nu prea curate.

— Iar ați lăsat urme — am zîmbit ironic.

— A plouat și e noroi pe stradă — s-a justificat directorul.

— Acasă umblați cu cipici? — l-am întrebat.

— Da, cu cipici.

— Atunci aduceți-i și aici.

Și directorul a început să vină la serviciu cu săculețul ca un școlar. Își punea cipicii la garderobă și nu mai aducea noroi de afară. Dar alți funcționari continuau să se poarte necuviincios: aruncau hirtii pe jos, fumau unde era interzis... Îmi scoteau suflul.

M-am plîns garderobierei Irina Leopoldovna.

— Sînt niște monștri — a încuviințat dînsa.

Tocmai atunci trecea pe lîngă noi directorul. Și-a zvîrlit chistocul țigării în coș, dar din nebăgare de seamă n-a nimerit coșul. Am simțit că se rupe ceva în mine. M-am apropiat de el cu cirpa în mină și am urlat:

— Ridicați chistocul!

Directorul a tresărit, s-a aplecat, a luat țigara și a zbughit-o în birou. Cîrînd, dinăuntru, s-au auzit un plîns cu sughituri și niște hohote înăbușite.

— Nu face nimic — vroia parcă să-l liniștească Irina Leopoldovna — trebuie să învîțați să vă purtați.

Nu mult după asta directorul a ieșit din cabinet cu fața roșie de plîns și mi-a spus:

— Voldemar Ivanovici, vă numesc cercetător științific principal, numai ieri.

— În fiecare seară, povestea asta cu stinsul luminii...

• umor •
 Jr umor umor u
 r umor umor umor u
 umor umor umor umoi
 ior umor umor umor u
 umor umor umor umor
 nor umor umor umor um
 r umor umor umor umor u
 mor umor umor umor umu

nuțai la munca de femeie de serviciu.

— Alta acum — am răspuns eu. — Abia începusem să mă simt și eu om.

Din nou s-a închis la el în birou și n-a ieșit mult timp de acolo. Nu știu la ce s-o fi gîndit atîta...

Lev Korsunski

— Iar săptămîna viitoare îl tricolorez mai departe...

O zi de neuitat

Cel dintîi a vorbit directorul. Despre mine. A vorbit foarte frumos. Niciodată nu mai auzisem asemenea elogii la adresa mea. După părerea directorului eram un lucrător de neprețuit. Întotdeauna apăream acolo unde era mai greu. Îndeplineam conștiincios toate sarcinile. Și aproape toate succesele dobîndite de uzina noastră mi se datorau și mie.

După el a urmat la cuvînt președintele comitetului sindicatului. Și-a dres vocea. Pentru mai bună regulă a bătut cu creionul în cana cu apă. Din cuvîntarea lui a rezultat clar ce fel de om sînt. Un adevărat cristal. Gata oricînd să sar în ajutorul colegilor. Un om care nu-și cruță niciodată timpul. Care, cînd se apucă de o treabă, o duce totdeauna la capăt.

Apoi au luat cuvîntul colegii. După părerea lor sînt un om de o excepțională principalitate. De o bunătate neomenească. Cald în relațiile cu cei din jur. Într-un cuvînt, sînt iubit și respectat de toți cei care mă cunosc. Sau care au să mă cunoască.

Au urmat foștii mei colegi de școală. Toți au afirmat că încă din copilărie eram un om adevărat. Îi apăram pe cei mai slabi. Îi meditam pe corijenți. Îi ascultam cu luare aminte pe cei mai în vîrstă.

Eram un exemplu de disciplină și sîrguință.

Ultima a vorbit soția mea. Care a spus că nu cunoștea vreun alt om care să-mi semene. Că n-a auzit o dată o vorbă urîtă de la mine. Că nu știe ce să-mi facă dacă sînt vreodată supărat. Și, cum era și firesc, a podidit-o plînsul. De altfel și pe mine.

În general pot să spun că a fost o zi frumoasă pentru mine. Eram evident bucuros, deși nu chiar în apele mele. Pentru că, de! nu în fiecare zi ai ocazia să ascuți asemenea cuvinte.

Păcat numai că erau spuse de martori. La judecata tovarășească. În fața căreia fusesem chemat pentru beții repetate, absențe nemotivate și purtare grosolană.

N. Baranov, B. Zubarev